ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1993 йил 12 январь
СЕШАНБА
№ 5 (5.448).
НАРХИ: обуначига 3 сўм, сотувда 5 сўм.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЧОРВА ҚИШЛОВИНИ БЕТАЛОФАТ ЎТКАЗАЙЛИК

Туғ[illegible]рмидан оққанда кучли шамол турди. У ҳаммаёқни остин-устин қилиб, борган сайин зўраярди. Бемаҳалдаги аҳвол чорвадорга ташвиш туғдирди. Ҳаловатсиз дақиқалар бошланди. Қиш Бахтиёр Авлиёқулов мудирлик қилаётган сутчилик фермасини ҳам жиддий синовдан ўтказаяпти. Жамоада 75 нафар ўз ишининг жонкуяри меҳнат қилади. Бозор шароитида уларга шароит яратиш, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, меҳнатига қараб рағбатлантиришнинг ўзи бўлмайди. Мудир тиришқоқ, ишчанлиги туфайли ишончни оқламоқда.

МАСЪУЛИЯТ ТАЖРИБАКОРЛАР ЗИММАСИДА

Ферма жамоаси 1992 йилни қувончли натижалар билан якунлади. 870 тонна ўрнига 970 тонна сут соғиб олинди. Қайта ишлаш саноати корхоналарига йил бошида режадагидан 30 тонна кўп серқаймоқ маҳсулот етказиб берилди. Сигирлардан йил мобайнида 2.850 килограммдан маҳсулот олишга эришилди. Фермада 18 нафар соғувчи меҳнат қилади. Мураббийлик ҳаракати йўлга қўйилган. Ўрта мактабни битириб, фермага келган қизларга устозлик қилаётган соғувчилардан бири Бодом Ўриновадир, сигир соғувчилик касбини пухта эгаллаган қизлар ундан беҳад миннатдор.

Бодом Ўриновага 18 бош говмиш биркитилган. Парваришни зооветеринария талаблари даражасида ташкил этган оқ чашма соҳибаси ҳар бош сигирдан 3.500 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олиб, йилни қувончли якунлади. Унинг режалари янада юксак. Бу рақамни 4.000 килограммга етказишга аҳд қилган. Мушарраф Одилова Бодом Ўринованинг шогирди эди. Ҳозир эса у ҳам устоз. Район Кенгашининг ноиби Мушаррафой 18 бош сигирни парваришлаяпти. Ҳозир ҳам ҳар сигирдан кунига 9—10 килограммдан сут соғиб олмоқда.

Маърифат Мирзақулова ҳам жамоа машъалларидан. Ҳар йили зиммасига олган мажбуриятини шараф билан уддалаб келаяпти. Йиллик кўрсаткичи 3.500 килограммга тўғри келмоқда. Пешқадамлар фермада бисёр. Саломат Адҳамова, Маҳлиё Суннатова, Муниса Отамуродова ва бошқалар шулар жумласидан. Эзгу мақсад йўлида самарали меҳнат қилаётган чорвадорлар қишловни беталофат ўтказиш мақсадида бой тажрибалардан омилкорлик билан фойдаланаяптилар.

Чорвачилик маҳсулотлари харид нархлари оширилганлиги айни муддао бўлди. Соғувчи ва молбоқарларнинг ойлик маошлари ошди. Ферма бўйича ўртача ойлик 5000 сўм. Ҳар сигирдан 3500 килограммдан ошириб сўт топшираётган илғорларники эса 7000 сўмдан ошаяпти.

Хўжалик маъмурияти, касаба уюшмаси қўмитаси 1993 йилги мавсумни намунали ўтказиш, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш юзасидан кенг тадбирлар белгилади. Унга кўра январь, февраль, март ойларида мусобақа натижалари ҳар ўн кунда якунланиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилади.

Фермада 1.400 бош қорамол бор. Шундан 340 таси соғин сигир. Ҳозирги кунда 255 та говмиш маҳсулот бераяпти. Улардан кунига 2—2,2 тоннадан серқаймоқ сут соғиб олинмоқда. Сутнинг ёғлилик даражаси 4—4,2 фоизни ташкил этаяпти. Эрталаб ва кечқурун соғилгани Қарши шаҳридаги қайта ишлаш корхонасига етказиб берилмоқда. Бу борада шофёр Қурбон Бойназаров жонбозлик кўрсатаяпти.

Лаборатория мудири Гулнора Ҳамдамованинг хизматини алоҳида таъкидлаш лозим. У сут соғиладиган идишларнинг тоза ва озода бўлиши учун жон куйдиради. Фермада музхона қурилган. Совутиш системалари мунтазам ишлаб турибди. Ўтган йили давлатга 145 тонна гўшт топширилди. 322 бош қорамолнинг 100 таси аҳолидан шартнома бўйича олинган эди. Қорамоллар 450—500 килограммдан тош босганлиги туфайли бўрдоқибоқарларнинг даромади яхши бўлди. Бугунги кунда Алла Турсунов, Баҳодир Файзиев сингари фидойилар 50 бош қорамолни сўкимга боқмоқдалар. Етарли миқдорда ем-хашак жамғарилган. Озуқа цехи ишлаяпти. Уни Олим Эруғлиев бошқаради. Цехда соатига 800 килограмм озуқани димлаш ва парлатиш мумкин. Ем-хашак бригадаси ихтиёрида 2 та «ДКУ-30» агрегати бўлиб, уларни Ҳамро Эронов, Жўра Файзиев, Илҳом Бердиев бошқаришаяпти.

Қишлов учун 2.009 тонна сомон, 5.000 тонна сенаж, 2080 тонна силос, 700 тонна беда пичани, 60 тоннага яқин шакар қамиш ва янтоқ, 322 тонна лавлаги жамғарилган эди. Бу ҳар шартли молга 25,7 озуқа бирлиги дегани. Соғин сигирлар уч отарга бўлинган. Уларни Бозор Раҳматов, Саид Шерқулов, Панжи Элсаров боқишади. Яна ҳар қайсисига 100—110 тадан соғин сигир биркитилган. Шу кунгача 413 та соғлом бузоқ олинди. Бу режадагидан 93 бош кўпдир.

Янги йилда 1.000 тонна сут, 150 тонна гўшт етиштиришни режалаштирган Касби районидаги «Қашқадарё» давлат хўжалиги чорвадорлари шу синов дамларида зўр омилкорлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Н. ЖЎРАЕВ.

МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКА СОҲИБЛАРИ

Ҳар соҳанинг ўзига яраша қувонч-ташвишлари бор. Чорвачиликда ҳам шундай. У инсондан катта ирода, касбга садоқатни талаб этади. Негаки, йил —ўн икки ой мол боқишнинг, мўл маҳсулот етиштиришнинг ўзи бўлмайди. Озгина эътиборсизлик қилинса, иш орқага кетади.

Нишон районидаги «Дўстлик» давлат хўжалигининг ёш бузоқбоқари Холчучук Мансурова шундай жонкуярлардан. У мактабда ўқиб юрган кезлардаёқ фермада ишлашни орзу қиларди. Ниятига етди. Қисқа муддатда касбини пухта эгаллаган чорвадорлар қаторига қўшилди. Эндиликда жамоада Холчучук ҳақида гап кетса устозлари: «Жуда куйди-пишди, билмаганини сўраб ўрганмагунча тинчимайди барака топкур», дейишади. Дарҳақиқат, шундай. Бу хислатлар устозларидан ўтган.

Фермада 944 бош қорамол бор. 329 таси сигир. Совхоз чорвадорлари қишловни кўнгилдагидек ўтказиш учун етарли миқдорда емиш жамғаришган. Айни кунларда жониворлар тўйимли ва хушхўр озуқа билан боқилмоқда. Холчучук қарамоғига 80 бош бузоқ биркитилган. У ҳар бир жониворнинг кунлик семиришини мўлжалдагидан зиёда бўлишига эришаётир.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида ҳаётимизда рўй бераётган қийинчиликларни, муаммоларни ҳеч ким четдан келиб ҳал қилиб бермайди, деган гапларга мен ҳам қўшиламан. Дарҳақиқат, уни ўзимиз ҳамжиҳатлик, ҳалол меҳнатимиз билан бартараф этишимиз лозим, — дейди ёш чорвадор. —Президентимиз фармонига биноан чорва маҳсулотлари харид нархининг оширилганлиги зарбдор тармоқ ходимларига мадад бўлди.

Шу кунларда ферма жамоаси масъулиятли дамларни беталофат ўтказиш учун бутун куч ва имкониятни сафарбар этган. Ҳаммалари фидокорона меҳнат оғушида. Улар орасида касбидан обрў, барака топаётган Холчучук Мансурова ҳам бор.

Мусаввир М. ЖЎРАЕВ.

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БУЛОҚБОШИ. Жўра Полвон номли жамоа хўжалиги чорвадорлари 1992 йилни муваффақиятли якунлашди. Ҳар сигирдан 2.800 килограммдан серқаймоқ маҳсулот олинди. Шунингдек, 560 минг дона тухум топширилди, 28 центнер жун қирқиб олинди.

Янги йилни кўтаринки руҳда бошлаган булоқбошиликлар айни кунларда ҳар говмишдан 8—9 килограммга етказиб сут соғиб олаптилар. 1.100 бош қорамол зооветеринария қоидалари асосида парваришланаётир. Қишловга мўл озуқа жамғарилган.

* * *

ҚАМАШИ. «Фарғона» совхози чорвачиликда вилоятда илғорлар қаторига чиқиб олди. Олдинги йилларга нисбатан бултур гўшт, сут, тухум етиштириш кўпайди. Масалан, давлатга сут топшириш топшириғи 26 октябрдаёқ бажарилган эди. Ҳар сигирдан 3 минг килограммдан сут соғиб олинди. 751 бош қорамолни синов дамларидан беталофат олиб чиқиш учун барча чоралар кўрилган.

* * *

ЖОМБОЙ. Охунбобоев номли жамоа хўжалиги паррандабоқарлари 1993 йил ойлик режаларини ортиғи билан адо этиш ниятида астойдил меҳнат қилишмоқда. Улар ўтган йилнинг декабрь ойи ўрталарида 30 минг дона тухум топшириб, режани барвақт ўринлатишган эди.

Колхозда зарбдор тармоқнинг бошқа соҳаларига ҳам эътибор яхши. Қорамолчилик билан бирга қўйчилик ҳам ривожланмоқда.

— Ниятимиз болалар боғчасини фақат сифатли қўй гўшти билан таъминлаш, — дейди жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Эргаш Азимов. — Яқинда маҳсулот айирбошлаш йўли билан Учқудуқдан юз бош қўй келтирдик. Жониворлар бош сонини аста-секин кўпайтирамиз.

Б. РАВШАНОВ.

БОЗОР МУАММОЛАРИ

Ветеринария хизмати

Яхши бир нақл бор, тиббиёт инсонни, ветеринария инсониятни даволайди. Билиб айтилган. Битта касал молнинг гўштидан ўнлаб одамлар заҳарланиши, ҳаёти хавф остида қолиши мумкинлиги барчага аён. Айрим хавфли дардлар ҳайвонлардан ўтади. Бунга йўл қўймаслик—бурчимиз. Шифокорлар каби биз—чорва дўхтирлари зиммасидаги масъулият катта.

Ўтган йили мустақил Ўзбекистонимизда чорвачиликни ривожлантиришда қатор тадбирлар амалга оширилди. Аҳоли қўлидаги қорамол, йилқи, қўй-эчки, парранда сони кескин кўпайди. Янги фермер хўжаликлари ташкил топди. Булар яхши, албатта. Бироқ бозор муносабатларига ўтиш давридаги қийинчиликлар, дори-дармонлар танқислиги талай муаммоларни юзага келтирди. Шароит уларни кечиктирмай ҳал этишни тақозо этади.

Вилоят ветеринария хизмати ходимлари томонидан ўтган йили 150 га яқин режалаштирилган эпизоотик тадбирлар ўтказилди. Минглаб жониворлар касалликларга чалинишининг олди олинди. Ферма ва молхоналар мавсум арафасида махсус текширувдан ўтказилди. Камчиликларни тезда бартараф этиш юзасидан чоралар белгиланди. Бироқ, тан олиш керак, паррандачилик ва чўчқачиликда бажарилиши лозим бўлган юмушлар тўласича адо этилмади. Сабаби, юқорида қайд этганимиздек, керакли дори-дармонларнинг йўқлиги, айримининг баҳоси осмонда эканлигидир. Иккинчидан, зарур пайтда жониворлар ем билан таъминланмади. Булар ўз таъсирини кўрсатди: парранда ва чўчқаларнинг кўпи мажбурий гўштга топширилди.

Ҳайвонлардаги қутуриш касаллиги азалдан одамзодни ташвишга солиб келади. У кўп ҳайвонларда учровчи ғоят хавфли дард. Шуни биламизу, унга қарши курашишга гоҳида етарли эътибор бермаймиз. 1991—92 йилларга мўлжалланган комплекс ишлар муддатида ўтказилганига қарамай вилоятимизда қутуриш касаллиги бўйича эпизоотик ҳолат кескинлигича қолмоқда. Бултурнинг ўзида 80 минг бошдан зиёд қорамол, 10 минг бошга яқин қўй, салкам юз мингта ит, 20 минг от ва эшак эмланган эди. Бу рақамлар вилоят миқёсида жониворлар бош сонига нисбатан олганда ниҳоятда паст. Унинг устига шаҳар ва қишлоқлардан дайди итларни йиғиштирувчи махсус бригадалар камайтириб юборилди. Штатлар қисқарди. Оқибатда кўча ва хиёбонларда, ахлатхоналарда, ташландиқ иморатлар атрофида тўп-тўп бўлиб изғийдиган итлар кўпайди. Баъзида улар уйда асралаётган тозилар билан қўшилишади. Хўш, ўша кучуклар оғримаган, ҳеч қандай зиёни йўқ, деб ким кафолат беради? Болаларга, ўтган-кетганга тегмайди, деб ким айтади? Шундай экан, қисқартирилган штатларни тиклаш даркор. Ўшандагина саломатлигимизга таҳдид солувчи бало чекинади.

Дарҳақиқат, эпизоотик хасталикларга қарши тадбирларни тўлиқ амалга оширмай туриб, кутилган натижага эриша олмаймиз. Жойлардаги ветеринария ходимларимизнинг муолажасидан 1992 йилнинг ўн ойида қисир қолган 7.700 га яқин сигир, минг бош ғунажин даволанди. Шунингдек, 3.063 бош молга даволашнинг бошқа усуллари қўлланилди. Ҳаракатлар зое кетмади. Тез кунда 5.056 сигир, 401 тана куйига келди ва қочирилди. Шу кунлардаги асосий вазифамиз — жониворларнинг қишдан беталофат ва соғлом чиқишини таъминлаш. Хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатаяпмиз. Бўғоз моллардан қон олиб биокимёвий таҳлилига қараб кунлик рацион белгилаяпмиз. Улар қатъий назоратда парваришланаётир. Ҳар бир фермада қорамолларни даволовчи стационар бўлим ташкил этилган. Ем-хашак сифатини бузмасдан баҳоргача бир маромда етказиш доимий эътиборимизда. Озуқа цехлари тўла қувват билан ишлатилмоқда.

Ишимизда бурилиш ясаш, жониворларга намунали ветеринария хизмати кўрсатиш учун аввало аҳоли қўлидаги молларнинг аниқ ҳисобини олиш керак. Масалан, шундай ҳоллар кўп учрайди: қишлоқ Кенгашидаги рўйхатда бир кишида икки ёки уч бош қорамол бор, деб қайд этилган бўлади. Аслида эса моллар бош сони ўн-ўн бештага етган. Жониворларни эмлаш, даволашга эса дори-дармонлар рўйхатга кўра тақсимланади. Қолаверса, ҳозир давр бошқа. Хизмат учун ҳақ тўлаш йўлга қўйилган. Дори-дармон, керакли нарсаларни топиш амримаҳол. Айниқса, биопрепаратлар, дизенфекцияловчи моддалар, турли жиҳозлар йўқ. Айримлари қимматга сотиб олинмоқда. Унинг устига махсус транспорт етишмайди. Ваҳоланки, касбимиз ҳар куни қишлоқма қишлоқ, яйловма яйлов кезишни тақозо этади. Шу ўринда яна бир мулоҳаза. Одатда тиббиёт ходимларининг ёзма ёки оғзаки кўрсатмаси, огоҳлантириши жойларда ҳеч қандай эътирозсиз қабул қилинади. Ветеринария қонунида ҳам шундай имтиёзлар бор. Бироқ хўжалик раҳбарлари, мутахассисларнинг кўпи бунга парво қилишмайди. Касаллик тарқамасин, инсонлар жабр кўрмасин десангиз «мени ишлагани қўймаяпти» деб юқори ташкилотларга арз қилишади. Бу билан бутун хўжаликка зарар келтиришаётганини ўйлашмайди. Истагимиз — мазкур қонуннинг бажарилиши назорат қилинса, бўйсунмаганларга жиддий чора кўрилса. Ўшандагина тармоқда тартиб-интизом бўлади.

Қайд этганимиздек, кейинги йилларда республикамизда чорвачиликни ривожлантиришга эътибор кучайди. Юзлаб ижарачилар, фермер хўжаликлари ташкил топди. Аҳоли қўлидаги мол бош сони бир неча баробар кўпайди. Колхоз ва совхозларда балиқчилик, қуёнчилик, паррандачилик, йилқичилик, асаларичилик сингари соҳалар ҳам йўлга қўйилмоқда. Демак, биз — ветеринария ходимлари зиммасидаги масъулият янада ортди. Ҳамма ерда ветеринария пунктлари очиш керак. Бунинг учун малакали мутахассислар зарур. Шу томонларни назарда тутиб ташкилот ва бўлинмалар фаолиятини кенгайтириш лозим. Эҳтимол алоҳида тузилма вужудга келар. Ахир ветеринария кенг қамровли соҳа.

Ж. САИДЖОНОВ,
Ўзбекистон Давлат ветеринария назорати Самарқанд вилояти нозири.

Ўзбекистон—Қозоғистон:

ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

МДҲга аъзо давлатлар раҳбарлари учрашувлари чоғида имзоланган ҳужжатларнинг аксарияти қоғозда қолиб кетаётгани сабабли мамлакатлар ўртасида икки томонлама муносабатларни ривожлантиришга кўпроқ эҳтиёж туғилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Қозоғистон Республикаси ҳукумати ўртасида имзоланган 1993 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қоидалари тўғрисидаги битим ҳар икки дўст мамлакат халқлари ўртасидаги азалий ҳамкорликнинг янги босқичга кўтарилишига асос бўлади. Ушбу битимда мамлакатлар ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш, бозор муносабатларини ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиш юзасидан талай тадбирлар белгиланган.

Бу муҳим ҳужжат икки давлат корхоналари ўртасида қарор топган тўғридан-тўғри хўжалик, хусусан, кооперация ва технологик алоқаларни янада ривожлантиришни, ўзаро ҳамкорлик йўлидаги мавжуд тўсиқларни бартараф этишни кўзда тутади. Битимнинг ҳар икки мамлакат халқига кутилганидек хизмат қилиши учун давлат статистика органларига ўзаро маҳсулот етказиб бериш ҳажмларини йилнинг ҳар чорагида ҳисобга олиб бориш, мажбуриятлар қандай бажарилаётгани хусусида ахборот айирбошлашни таъминлаш топширилган.

Ўзаро маҳсулот ва товарлар етказиб беришда тўлов ва солиқ солишни мувофиқлаштириш, икки томонлама солиқ солишдан тийилиш, ҳар икки республика транспорт воситалари қатновининг мавжуд тартибини сақлаб қолиш, экспорт юкларининг бир мамлакат ҳудудидан иккинчисига тўсиқсиз ўтишини таъминлаш борасидаги аҳдлашув самарали ҳамкорлик учун қулай замин яратади.

Аҳдномада минтақадаги сув манбаларидан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилишни тартибга солиш, Орол бўйидаги экологик фалокат оқибатларини бартараф этиш бўйича биргаликда чора-тадбирлар ишлаб чиқиш Ўзбекистон ҳамда Қозоғистон ҳукуматлари ҳамкорлигининг муҳим соҳалари бўлиши қайд этилган.

ЎзА.

БИРЛАШГАННИНГ БАХТИ БОР

Тошкент вилояти меҳнаткашлари Марказий Осиё минтақасида жойлашган беш давлат Президентларининг Тошкент учрашувини қутлуғ ишнинг бошланиши, деб баҳоламоқдалар. Шу муносабат билан ЎзА мухбири Ўзбекистон халқ ноиби, Тошкент тумани ҳокими Рустам Акбаров билан суҳбатлашди.

Мустақил республикамизда содир бўлаётган ҳар бир ижобий ўзгариш туманимиз меҳнаткашларининг диққат-эътиборида турибди. Марказий Осиё мамлакатлари раҳбарларининг янги йилнинг дастлабки кунларидаги Тошкент учрашуви тарих саҳифаларида ўчмас бўлиб қолади. Анжуман яна шуниси билан ҳам ибратлики, у ҳар қандай дабдаба ва шов-шувлардан холи бўлган ҳолда ўтказилди. Бизнинг мамлакатимиз ва Марказий Осиё давлатлари учун ҳам қуруқ сафсата, тарафкашликдан кўра ҳамжиҳатлик, аниқ самарага эга бўлган ечимлар зарурдир. Беш республика Президентларининг Тошкент учрашуви буни амалда исботлади.

Марказий Осиё ҳамдўстлиги (МОҲ)нинг ташкил этилиши кўнглимизда катта умидлар уйғотди. Бўлинганни бўри ер, деган мақол бор. Социализм, деб аталган жамият аҳди ҳам, бахти ҳам бир, ер-суви, тўй-тўйчиғи ҳам бир бўлган улуғ боболаримиз юрти — Туркистонни парчалаб юборди. Биргина она Туркистон эмас, табиат инъом этган бойликларимиз, эътиқод ва гўзал анъаналаримиз ҳам парчаланиб кетди. Миллатларни бир-биридан ажратиш, қарама-қарши қилиб қўйиш империализм тактикаси эди.

Қадимий Туркистон давлатларининг қайтадан ихтиёрий бирлашуви замон тақозосидир. Тарихдан бизга маълум бўлганидек, ҳар қандай мажбурий бирлашувлар вақти келиб, парчаланиб кетиши муқаррар. Собиқ Иттифоқ тақдири бунга ёрқин мисолдир.

МОҲнинг ташкил этилиши иқтисодий қарамликдан озод бўлган давлатларнинг ихтиёрий бирлашуви бўлади. Ҳар бир оила ўз холича ҳаёт кечиради. Лекин қўшниларсиз яшашни бир тасаввур қилиб кўринг-а. Халқаро муносабатларни ҳам шунга қиёсласа бўлади. МОҲга бирлашган давлатлар ҳам ривожланишнинг мустақил йўлидан бориб, ўзаро ҳамкорликда яшаш лозимлигини афзал кўрдилар. Учрашувда Ислом Каримов бот-бот таъкидлаганидек, МОҲнинг ташкил этилиши ҳеч қачон бошқа давлатлар, айниқса, МДҲга аъзо бўлган давлатлар билан бўладиган шартномавий алоқаларга монелик қилмайди.

Марказий Осиё давлатларининг ихтиёрий бирлашуви манфаатдор томонлар иқтисодиётининг тез суръатлар билан ривожланишига ижобий таъсир этади. Ислом Каримов республикамиз табиий ресурсларга жуда бой мамлакат эканлигини таъкидлаб келадилар. Аммо биз юртимиз эҳтиёжи учун зарур бўлган нарсаларни ортиқча сарф-харажат ҳисобига ҳанузгача олис юртлардан олиб келаётирмиз. Қардош Қозоғистон эса жуда кўп миқдордаги маъдан, гўшт ва ғалла потенциалига эга. Бошқа республикалар ҳам жуда кўп соҳаларда бизга ҳамкор бўлиши мумкин. Бизда эса тарозининг палласини босадиган пахта ва бошқа бойликлар мавжуд. МОҲнинг ташкил топиши эл билан элни, тил билан тилни, дил билан дилни туташтирувчи меҳр-оқибат кўприги бўлди.

22 январь куни Беларуснинг Минск шаҳрида МДҲ давлатлари бошлиқларининг учрашуви бўлади. Марказий Осиё давлатлари бошлиқларининг катта анжуман олдидан бўлиб ўтган учрашувлари МДҲ давлатлари ўртасидаги муаммоларни ижобий ҳал этишда муҳим омил бўлиши шубҳасиздир.

П. НИШОНОВ,
ЎзА мухбири.

ЯНГИ ПАРЛАМЕНТ ТУЗИЛАДИ

Рейтер ахборот маҳкамасининг Кобулдан хабар қилишича, Афғонистон маъмурлари мамлакатда янги парламент тузилишини эълон қилдилар. Афғонистон Ислом давлати Президентининг расмий вакили Абдулазиз Муроднинг гапларига қараганда, халқ вакиллари мухтор кенгаши—«Шўрои аҳл ва акд» шанба куни мамлакатнинг янги парламентидаги 205 депутатни сайлайди. Биринчи мажлис 25 январда ўтказилиши кўзда тутилмоқда. Унда мамлакатнинг янги конституцияси лойиҳаси муҳокама этилади.

(ЎзА).

ОБ-ҲАВО

Ҳафта мобайнида ҳавонинг булутланиб, очилиб туриши, вақти-вақти билан қор кўринишида ёғингарчилик бўлиши кутилади. Айрим районларда кечаси ва эрталаб туман тушиши кутилади. Ҳаво ҳарорати кечаси 2—7 даража совуқдан 0—2 даража иссиққача, кундузи 0—1 даража совуқдан 3—8 даража иссиққача ўзгариб туради. Жанубий вилоятларда кечаси 0—5 даража совуқдан 4—5 даражагача иссиқ, кундузи 2—7 даражадан 8—13 даражагача иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон жумҳурияти ва Хоразм вилоятида ҳарорат кечаси 3—8 даража совуқдан 10—15 даража совуққача, кундузи 0—4 даража иссиқдан 2—7 даража совуққача ўзгариб туради.

Ўртача ҳарорат ҳафта мобайнида меъёрдан бироз юқори бўлади.

Бу ҳақда Ўзбекистон Олий Кенгаши сессиясида гапирилган эди

БИРОВГА ЭМАС, ЎЗИМИЗГА ИШОНАЙЛИК

Мустақиллик шарофати туфайли юртдошларимизнинг савиясида жиддий ўзгаришлар рўй бермоқда. Бу аввало сиёсий савияга тегишли. Президентимиз Олий Кенгаш сессиясида таъкидлаганларидек, эндиликда Ватаннинг ҳар бир асл фарзанди ўзини ота юртининг ажралмас бўлаги деб ҳис этаяпти ва бундан фахрланаяпти. Ватан, ватандошлик туйғуси эски мафкуравий қолдиқлардан халос бўлиб, ўзининг асл қиёфасини топди. Одамлар эндиликда ўз кучимизга, қудратимизга кўпроқ ишона бошладилар.

Кишини хурсанд қиладиган томони шуки, жамоаларимизда соғлом, ижодий муҳит мустаҳкам қарор топмоқда. Ҳозирда майда-чуйда иғволарга мутлақо эътибор бермайдиган қудратли кучга айландик, десам муболаға бўлмайди. Муаммолар ҳам йўқ эмас. Айрим раҳбарлар бир нарсани чамаси тўғри тушуниб етмаётган кўринишади. Улар орасида афсуски халқ ноиблари ҳам бор. Йиғилишларда, ўзаро суҳбатларда улар у йўқ, бу йўқ дея нолишади. Давлат ёрдамига муҳтож эканликларини билдиришади. Бозор шароитида ҳеч кимга осон эмас. Тадбиркорлик, юксак даражада ташкилотчилик ҳар қачонгидан зарур. Энди кимда-ким четга кўз тикса, кимларнингдир ёрдамига суянса шарманда бўлиши тайин.

Республика Олий Кенгашининг ўн биринчи сессияси ишида иштирок этар эканман, ўзимни тўлқинлантираётган жуда кўп саволларга жавоб олдим. Биз сўнгги 70 йил ичида давлатга қарамлик ва сиғиниш ҳолатида яшадик, мамлакатнинг, ундаги барча бойликларнинг эгаси давлат, деб ўйлаб келдик. Бахтимизга худди шу долзарб масалада Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида туб бурилиш қилинди. Ахир собиқ тоталитар давлат шароитида бундай фикрни ҳеч ким хаёлига келтира олмасди. Энди Асосий Қонунимиз том маънода халқчил қомус бўлишига барча ишонмоқда. Биз учун энг зарури ҳамжиҳатлик, тинчлик, хотиржамликдир. Районимиз меҳнат аҳли буни қалбдан ҳис қилишаяпти. Улар садоқатларини амалий фаолият орқали намоён этишмоқда. Аммо ҳоким, халқ депутати сифатида юксак ишончни оқлаш учун тинимсиз меҳнат қилишга тўғри келади. Биз иложи борича кўпроқ одамлар орасида бўлишга, уларни тўлқинлантираётган масалалар, кайфиятлари билан қизиқишга эътиборни кучайтираяпмиз. Муаммолар иложи борича жойида ҳал этилаяпти.

Ҳузуримга турли соҳа кишилари келишади. Ҳаммасини сабр-тоқат билан эшитишга тўғри келади. Турмушдаги арзимас икир-чикирлар ҳал бўлмаса ҳам юзинг-кўзинг демасдан, «Ҳоким бўлсанг, ҳал қилиб бер-да», дейдиганлар ҳам йўқ эмас. Тўғри, ҳокимни бутун бир район аҳолисининг қувончу ташвишларига шерик бўласан, деб тайинлашган. Лекин баъзилар талабни меъёридан ошириб юборишади. Давлатдан олишса бўлгани, бир мирилик наф келтирмаса ҳам.

Ўтмиш туғдирган нохушликлардан бири худди шу бўлса керак. Булардан қатъий назар, тараққиёт ғилдираги бир ерда тўхтаб қолмайди, эртанги кунимиз порлоқ, турмушимиз фаровон бўлиши учун фидойилик кўрсатиб, ишлашимиз керак. Мустақил Ўзбекистонимизга бутун жаҳоннинг назари тушиб турибди. Фаровонликда яшашимиз учун етарли имкониятга эгамиз.

Бундай имконият илгари ҳам бўлган. Фақат биз асосан хом ашё етказиб берувчи бўлиб қолганлигимизни энди англамоқдамиз. Хом ашёни тезроқ ўзимиз қайта ишлаб, тайёр маҳсулот ҳолига келтирсак, албатта, мақсадга эришамиз.

Жаҳон бозорида кўлга тегмаётган Сурхон сур қоракўли нима учун арзонгаров баҳода ташқарига кетиши керак? Сабзавот, полиз маҳсулотларимиз, ширин-шакар меваларимиз нечун халқимиз дастурхонида тўкин-сочин бўлиш ўрнига четга чиқарилиши лозим? Тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш иқтисодий танглиқдан чиқишнинг, халқимиз турмуш фаровонлигини оширишнинг, нарх-навони тартибга келтиришнинг бирдан-бир йўли эмасми? Ҳоким олдида турган долзарб вазифалардан бири район ҳудудида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришдан, бунинг учун қўшма ҳамда ҳамкорликда ишлайдиган корхоналарни кўпайтиришдан иборат, деб ҳисоблайман.

Бу фикрлар амалий иш билан мустаҳкамланган тақдирда одамлар фаолиятимиздан қониқиш ҳосил қиладилар. Жамоани тўплаб, ҳар гал ваъдани бериб, қуйинини пуч ёнғоққа тўлғазаверсак, уларнинг муқаддас ишончидан айрилишимиз тайин. Маълумки, Шўрчи районида кўзимизга тўтиё бўлган саноат корхоналаридан пахта тозалаш заводи ҳамда ун комбинати бор, холос. Ўз олдимга қўйган мақсадларимдан бири — шўрчиликлар ўз эҳтиёжлари учун ўзлари маҳсулот ишлаб чиқаришларини йўлга қўйишдир.

Қишлоқларимизда қадимда тўқувчилик билан шуғулланган ўз касбининг моҳир усталари талайгина. Ана шу ҳунар изсиз йўқолмаслиги учун 1992 йил баҳорида Югославиянинг «Экспресс Гродне» фирмаси билан ҳамкорликда «Азвесэкспресс Гродне» фирмасини ташкил этиш тўғрисида шартнома туздик. Фирма ишга туширилса, бир суткада 5.640 жуфт эркаклар, хотин-қизлар, болалар оёқ кийимлари ишлаб чиқариш мумкин бўлади. Пойафзал фабрикаси қурилиши учун ҳозиргача 4,5 миллион доллар маблағ сарфланди.

Хўш, бунча маблағни биз қаердан олдик? Республика Президентининг рухсати билан 1,3 минг тонна тола сотдик. Корхонада 1200 киши меҳнат қилади. Шу кунгача 140 киши Уфа шаҳридаги пойафзал фабрикасида таҳсил кўриб қайтди. Ҳозир фабрика қошидаги цехда улар эркаклар оёқ кийимларини тикишмоқда. Яқинда эса яна Югославиядаги пойафзал фабрикасига малака ошириш учун мутахассислар юборилади.

Шу пайтгача Сурхондарё пиллакорлари не-не машаққатлар билан етиштирган кумуш тола арзон баҳода собиқ иттифоқ республикаларига жўнатилар, Бойсундаги атлас тўқиш корхонасига эса ип Россиянинг қайсидир шаҳаридан келтириларди. Баъзида пиллага харидор ҳам тополмасдик. Ҳозир Шаҳрисабз йигирув-тўқув комбинатининг бўлими ҳисобланган корхона зарур ускуналар билан тўла жиҳозланди. Бу ерда нафақат Шўрчи, балки Узун, Сариосиё, Денов, Олтинсой районларида етиштирилган пилла қайта ишланади.

Унинг ёнида қурилаётган корхонанинг иккинчи босқичи ишга туширилгач Сурхондарё вилоятида етиштирилган кумуш толанинг ҳаммасини қайта ишлаш имконига эга бўламиз. Худди шу ерда 1600 киши меҳнат қиладиган трикотаж фабрикаси қурилиши ҳам давом этаяпти. Фабрикада пайпоқ, майка, ички кийим-кечак тайёрлашни йўлга қўямиз. Ҳозир эса йигирув комбинати қошида тўқув цехи ишлаб турибди. 120 киши фойдали меҳнатга жалб этилган цехда зарли атлас, беқасам, пардалик тўқилмоқда. Йил бошида районимизда Тошкентдаги юмшоқ мебель фабрикасининг бўлими иш бошлаган эди. Ҳозир бу ерда бир ойда бир миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Дурадгорлик цехида эса харидоргир сандиқлар, эшик ва дераза ромлари тайёрланади. Нон комбинати қошида макарон ишлаб чиқариш цехи ишга туширилди. Резина маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси қурилиши бошланди. У фойдаланишга топширилса, калиш, резина кувурлар, шиналар ишлаб чиқарила бошланади. Хом ашёни ярим тайёр ҳолда Ангрен резина заводидан келтиришга шартнома туздик.

— Район ҳудудида амалга оширилаётган қурилишлар кўлами жуда катта. Бундай қурилиш ўз-ўзидан бўлавермайди, маблағ зарур, у топилганда ҳам қурилиш ташкилотлари қуриб битказишга улгуришлари керак. Бу борадаги муаммолар етарли. Бизда аҳоли зич жойлашган. Хомчўтга қараганда шу кеча-кундузда район аҳлининг 1,8 мингги ишсиз экан. Агар қурилишга зўр бериб, корхоналарни кўпайтирмасак, эртага ишсизлар сони икки-уч баробар кўпайиши табиий. Бунинг олдини олиш энг долзарб вазифалардан бири эканлигини вилоят, республика раҳбариятига етказиб, фикрларимизни асослашга ҳаракат қилдик. Бу ўринда шўрчиликлар бизни тўғри тушунган Президентимиздан беҳад миннатдор бўлишмоқда. Республика бизга 137 миллион сўм маблағ ажратди. Бир йилда районимизда 110 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади. Ҳозиргача 75 миллион сўмлик иш бажарилди. Ҳолбуки бултур бор-йўғи 11 миллион сўмлик иш бажарилган эди. Республика берган маблағдан фойдаланишга келсак, бизга вилоятимиздаги барча қурилиш трестлари, уларнинг бўлинмалари яқиндан ёрдам беришаяпти. Баъзи қурилишларда ишни икки сменада ташкил этганмиз. Юқорида тилга олинган объектлар фойдаланишга топширилса турмушимиз яхши бўлиши шубҳасиз. Бир йилда кам эмас, 8,5 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилар экан, унинг 850 миллиони район ихтиёрида қолса, барча ижтимоий муаммоларни қийналмасдан ҳал этишимиз учун имконият туғилади.

Вазирлик ва идораларга кирганингизда депутат сифатида халқ номидан сўзлайсиз, фикрларингизни асослаб берсангиз, ишнинг битиши тезлашади. Ўз навбатида йирик қурилишлар билан банд бўлиб сайловчилар наказларини бир чеккага суриб қўйиб бўлмайди. Президент фармонларининг ижроси ҳар кун, ҳар соат диққат эътиборимизда бўлаяпти. Қишлоқ аҳолисини табиий газ, ичимлик сув билан таъминлаш борасидаги ишларимиз жадал олиб борилмоқда. 220 минг киловатт соат қувватга эга электр тармоғи тортилмоқда. Ноябрь ойининг бошида меҳмонхона қурилиши бошланди. Яқинда сайловчилар олдида сўнгги ярим йилда қилинган ишлар тўғрисида ҳисоб бердим. Халқимиз кенг кўламда олиб борилаётган қурилишдан миннатдор эканлигини англадим. Улар олиб борилаётган ишларни маъқуллаш билан бир қаторда мактаблар, болалар боғчалари қурилишини жонлантириш, савдода тартиб ўрнатиш кераклигини таъкидлашди. Ҳақиқатан ҳам бозор иқтисодиётини баъзилар фақат олибсотарлик деб тушунишмоқда. Аслидачи, бозор шароитида ўзимизда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб, нархни пасайтиришга эришмоғимиз керак. Ҳар районнинг яхши бозори бўлиши шарт.

Бозорда бозор бўлмаслиги керак. Аксинча, сотувчиларга, харидорларга қулайлик яратиш лозим. Шу маънода ҳозирги бозорни таъмирлаб, тартибга келтирмоқчимиз. Белгиланган режаларни бирин-кетин амалга ошириш билан бирга халқимиз турмуш тарзини юксалтиришга хизмат қиладиган янги тадбирлар устида бош қотираяпмиз. Районимиз ҳудудида бир суткада ўз босими билан 350 тонна нефть олинаётган қудуқ ишлаб турибди. Ана шу хом ашёни қайта ишлаш корхонаси қурилишининг лойиҳа ҳужжатлари тайёрланаяпти. Келгусида шу корхона ишга туширилса нафақат районимиз, балки бутун республика аҳолисига катта нафи теккан бўлурди. Асосий мақсадимиз мавжуд имкониятларимиздан оқилона фойдаланиб, халқ турмушини фаровонлаштиришдир.

Эшболта ШЕРМАТОВ,
Шўрчи район ҳокими, Ўзбекистон халқ ноиби.

ИҚТИСОДИЁТ ЖАБҲАСИДА

● Наманганнинг қоқ марказида жойлашган гўшт комбинати шаҳар четида қурилган янги бинога кўчиб ўтди. Бу масаланинг экология жиҳатидир. Ишлаб чиқариш жиҳати шундан иборатки, энг янги технология ускуналари, жумладан Австриядан келтирилган машина-ускуналар корхона қувватини икки баравар ошириб, 40 тоннагача гўштни қайта ишлаш, ҳар куни 10 тоннага яқин колбаса маҳсулотлари тайёрлаш имконини беради.

Корхона ходимлари янги линия ишга туширилгач, гўшт маҳсулотлари сифатини яхшилашга, хилларини анча кўпайтиришга умид қилмоқдалар. Аввал комбинатда қайнатилган ва ним дудланган колбасалар тайёрланган бўлса, эндиликда хомлигича дудланган ва оддий дудланган колбасалар ишлаб чиқарилади.

* * *

Хоразмдаги йирик саноат корхонаси — Хива гилам комбинатининг иккинчи навбати қурилиши бошланди. Шундай қилиб, бу қадимий шаҳарда Хоразм гиламлари ва гилам поёндозлар ишлаб чиқариш икки баравар кўпайтирилади.

Ҳозир юқори рентабелли Хива комбинатида ҳар куни 10 тоннагача калава тайёрланмоқда, олти минг квадрат метрдан ортиқ гилам тўқилмоқда. Комбинатнинг иккинчи навбати 1995 йилда ишга туширилади.

Иншоот қурилишидаги асосий ишларни 167-Хоразм қурилиш трести жамоаси бажармоқда. Бундан 15 йил муқаддам комбинатнинг биринчи навбатини ҳам шу жамоа қурган эди.

(ЎзА).

ИШТИЁҚ

Бўка районидаги Ғаффор Азаматов номли жамоа хўжалигининг Р. Хожибеков етакчилигидаги бригадаси адир ерда деҳқончилик қилади. Ҳамжиҳатлик туфайли қийинчиликлар мардона енгиб ўтилмоқда. Ўтган йили илғор бригада аъзолари гектаридан 32 центнердан хирмон кўтардилар. Рашид ака қарийб ўттиз йилдан буён хосиятли касбни эъзозламоқда. Саркор ташаббускор заршунос Мавлуда Исмоилова ҳақида зўр ҳурмат билан гапирди. У йиғим-терим даврида ҳам жонбозлик кўрсатди. Умумий хирмонга 4 тонналик оқ олтини билан улуш қўшди. Жамоа йиллик режани муддатидан илгари бажарди.

— Колхозчиларимиз Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Республикалари давлат раҳбарларининг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувини зўр эътибор билан кузатиб бордилар, — дейди бригадир. — У халқ орзу-умидларини рўёбга чиқаришда беқиёс роль ўйнайди. Тинчлик, тотувлик бўлса бас. Меҳнат қилишни эса деҳқон яхши билади.

Т. ҲАЙДАРОВ.

ГЕРМАНИЯДАН ОРОЛБЎЙИГА

Германиядан Оролбўйига атаб юборилган одамийлик ёрдами юкларини Нукус аэропортидан ташиб кетиш учун ўн еттита улкан юк автомобили зарур бўлди. Бу машиналарда экология вазияти қийинлашган зонадаги шифохоналарга дори-дармонлар, тиббий асбоблар етказиб берилди. Уларнинг жами қиймати 4,5 миллион маркадир. Одамийлик ёрдамини олиб келган Германия иқтисодий ҳамкорлик федерал вазирлигининг давлат котиби Вигард Хердтл бошчилигидаги шу вазирлик делегациясининг аъзолари бу юкларни кузатиб бордилар.

Қорақалпоғистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари делегация аъзоларини самимий миннатдорчилик сўзлари билан, анъанавий нон ва туз билан кутиб олдилар.

Германия ҳукумат делегациясининг аъзолари Орол денгизи теварагини самолётда кўздан кечирдилар. Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашида бўлиб ўтган қабул маросимида меҳмонлар Орол бўйидаги кескин экология вазияти муносабати билан республика аҳолисига самимий ҳамдардлик билдирдилар. Ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш масалалари хусусида фикрлашиб олинди.

(ЎзА).

Қаҳратон қиш палласида ҳам дастурхондаги ноз-неъматларни кўриб беихтиёр деҳқонга раҳмат, дейсиз. Қашқадарёдаги «Дўстлик» давлат хўжалиги иссиқхонасининг миришкор деҳқони Тошканбой Абдурасўлов ҳам ана шундай хайрли ишга ҳисса қўшиб келмоқда. Бу ерда бир неча хил цитрус ўсимлиги парваришланяпти. Иссиқхонада бўлсангиз ўзингизни гўё ёз фаслидагидек ҳис қиласиз.

СУРАТДА: ўз ишининг миришкори Тошканбой Абдурасулов.

Ш. СУЛТОНОВ олган сурат.

ОЛИМЛАР САХОВАТИ

Илмгоҳимиз илгари собик СССР Фанлар академияси орқали бошқариларди. Ўзбекистон мустақил бўлгач, 1992 йил 1 апрелда республика Фанлар академиясининг ўғитлар илмгоҳи ташкил этилди. Бунда академик, Беруний мукофотининг лауреати Малик Набиевнинг хизматлари катта. У кишига академик Маҳмуд Салоҳиддинов яқиндан ёрдам бердилар.

Илмгоҳ қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган маҳаллий ўғитларни илмий ўрганиб, тажрибадан ўтказиб инсон саломатлигига зарарсизлиги аниқлагач, заводларга тавсия этади. Иккита бўлим мавжуд. Булар ўғитлар кимё технологияси ва экологик таксикалогия бўлимларидир.

Маҳаллий ўғитларни ўрганиш учун кимёвий хом ашёларни қаердан оласизлар,— деган савол бўлиши табиий. Қозоғистон республикасидан фосфор, Россия ва Белоруссиядан калий ўғитлари олинади. Ўзимизнинг Қизилқумда фосфор кони борлиги аниқланган. Ҳозир у ерда илмий ишлар олиб борилаяпти. Ўйлаймизки, яқин орада у ерда фосфор қазиб олиш йўлга қўйилади.

Ҳозирги қийин шароитда меҳр-мурувватга зор ногирон, қария ва бева-бечораларга саховат улашиб, моддий ёрдам ҳам кўрсатаяпмиз.

Илмгоҳимиз ҳисоб-китоб рақамига республикамиздаги хўжаликлардан кўп миқдорда пул келиб тушганди. Жамоа билан келишиб 75 минг сўмни республика қариялар уйига, яна 75 мингни 1-сон болалар интернат уйига ўтказдик. Ш. Рашидов жамғармасига 100 минг сўм, «Меҳрибонлик» жамғармаси орқали талабаларни моддий ва маънавий жиҳатдан ҳимоялашга 600 минг сўм тақдим этдик.

Илмгоҳ ходимлари, моддий жиҳатдан таъминланган. Уларнинг ойлик маошларига бир ойлик ҳисобидан қўшимча бермоқдамиз. Яна шу нарсани айтиш керакки, бир пайтлар жамоамизда ишлаб кетган, ҳозирда қарилик гаштини сураётган нафақахўрларга, вафот этган ходимларнинг оилаларига (30 нафарига) 1.000 сўмдан пул бердик.

Келажакдаги режалар катта. Тузелда катта товуқ фермаси бор. Ўшандан чиққан гўнгга фосфор қўшиб, инсон саломатлигига зарарсиз ўғит ишлаб чиқармоқдамиз. Уни томорқа ва иссиқхоналарда ҳам ишлатса бўлади.

Б. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси ўғитлар институтининг директор ўринбосари.

БУХОРО ЯНГИЛИКЛАРИ

АЛЛО... АМЕРИКАМИ?

● Янги йил арафасида Бухоро шаҳарлараро телефон станциясида халқаро йўлдош алоқа канали очилди. Америкадан келган сайёҳлар биринчи бўлиб янги хизмат туридан фойдаланишди. Улар атиги бир неча дақиқада ўзга қитъадаги оила аъзолари билан сўзлашишди. Бундай алоқа Бухородаги қўшма корхоналар раҳбарларининг узоқ юртлардаги ишбилармонлар билан боғланиб туришларида айниқса қўл келади.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

● Бухоро шаҳрида уй олиш учун навбатда турганлардан бирйўла 96 кишининг орзуси ушалди. Ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида 80 оила, 3-қурилиш-монтаж бошқармасидан эса 16 оилага янги уйларнинг калити топширилди.

ВОБКЕНТ ПИШЛОҒИ

● Вобкент туманидаги «Пахтакор» жамоа хўжалигида ҳар кеча-кундузда 20 тонна сутни қайта ишлайдиган завод фойдаланишга топширилди. Бу ерда қаймоқ, брииза, пишлоқ каби маҳсулотлар тайёрлана бошлади.

«ШОҲРУХ» ҚУЧОҚ ОЧДИ

● Бухоро уй-жой қурилиш комбинати бунёдкорлари янги йилга кичкинтойларга 180 ўринли «Шоҳрух» боғчасини туҳфа этдилар. Унинг шаҳардаги 68 боғчадан фарқи шундаки, бу ерда курсичалар йўқ. Болалар мультфильмларни юмшоққина кўрпачада ўтириб томоша қилишади.

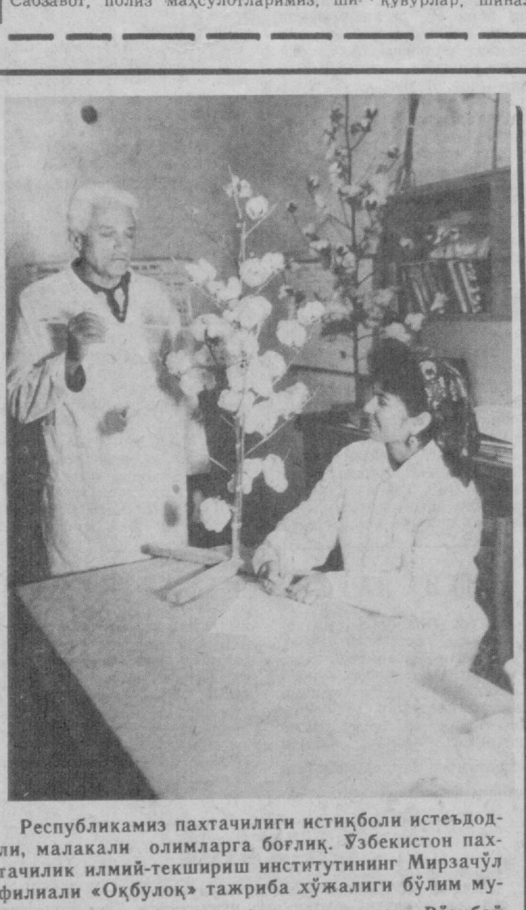

Республикамиз пахтачилиги истиқболи истеъдодли, малакали олимларга боғлиқ. Ўзбекистон пахтачилик илмий-текшириш институтининг Мирзачўл филиали «Оқбулоқ» тажриба хўжалиги бўлим мудири, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди Рўзибой Ризаев шу борада хизмат қилаётган олимлардан бири. Ҳозир бу ерда «С-6530», «С-9070» навларнинг агротехникаси устида иш олиб борилаяпти.

СУРАТДА: Рўзибой Ризаев ва лаборатория ходими Гулчеҳра Эргашева.

Қ. УМАРОВ олган сурат.

Лоқайдлик—қалб фалажи

НАМАНГАН ҲУСНИДАГИ ДОҒЛАР

Наманган шаҳар ҳокимлигида 57 та маҳалла қўмиталари раислари, маҳаллаларга боғланган корхоналар раҳбарлари, шаҳар халқи учун хизмат кўрсатаётган умумий овқатланиш тресги, озиқ-овқат ва саноат моллари савдоси корхоналари, санэпидстанция, шаҳар коммунал хўжалиги, шаҳар кооператив уй-жой тресги, «Заркент» савдоси ва бошқа ташкилотлар вакиллари иштирокида фаоллар йиғилиши бўлди. Шаҳар озода, тоза ва тартибли бўлиши учун ҳар бир фуқародан уч сўмдан пул ўтказиш ҳақида шаҳар ҳокимининг қарори қандай бажарилаётгани тўғрисида ҳокимнинг биринчи ўринбосари Жўра Умрзоқов маъруза қилди.

— Шаҳримиз кўчалари доимо озода бўлсин учун кенг қамровли тадбирларни амалга оширмоқдамиз, — деди у, — бир неча трактор сотиб олиб, маҳалла қўмиталарига бердик. Энди 30 дан ортиқ маҳаллаларимизда хонадонлардан чиққан чиқиндилар ўз вақтида ташиб кетиладиган бўлди. Ўзбекистон, Марғилон, Октябрь, Наримонов, Мингчинор, Фурқат, Рафиқ Мўмин номли маҳаллаларда ишлар намунали ташкил этилди. Бироқ ҳокимнинг шаҳарнинг ҳар бир фуқаросидан 3 сўмдан олиб, «Автодормехбаза»га ўтказиш ҳақидаги қарори тўла бажарилмаяпти. Натижада мазкур корхона жамоаси оғир аҳволда қолди. Уларнинг мавжуд техникаси учун ҳар ойда 1,8—2 миллион сўмлик ёнилғи сарфланади. Бироқ, йиғиб берилаётган маблағ унинг ўндан бир қисмига ҳам тўғри келмаяпти. Бу аҳволда трактор ва автомашиналарни ишга чиқариш, ишчиларга ойлик тўлашда катта қийинчиликлар туғилади.

Мопри, Правда, Ҳақиқат, Пахтакор, Шаршара, Маданий-маориф, Киров, Ишчилар шаҳарчаси, Сўфизода, Байналмилал, Заркент, Исоқчаян, Гўзал, Чаманзор, Дўстлик, Охунбобоев номли маҳаллаларда ҳоким қарорининг бажарилиши қониқарсиз ҳолда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан «Маҳалла жамғармаси» тузилди. Бу маҳалла қўмиталари ишини такомиллаштиришга катта ёрдам беради. Қолаверса, маҳалла қўмиталари раислари ва котибининг ойлик маошлари икки марта ошди. Демак, энди ишда бурилиш қилиш лозим. Бироқ ўзгариш сезилмаётир. Ҳокимликнинг маҳаллалар билан ишловчи ўринбосари ҳам, бўлимлар ҳам сусткашликка йўл қўймоқдалар. Шаҳар коммунал хўжалиги, кўкаламзорлаштириш комбинати, «Автодормехбаза» корхонаси маҳаллалар билан ҳамкорликда ишлашни унутиб қўйган.

Абдулла Исмоилов раис бўлган Заркент маҳалласида, Ҳабибулло Холмирзаев раислик қилаётган 1-Иттифоқ, Қутбиддин Муҳиддинов раислик қилаётган Дўстлик маҳаллаларида ободонлаштириш ишлари талабга жавоб бермайди.

Шунингдек «Сардоба» кафеси, «Орзу» меҳмонхонаси, Колхоз бозори атрофида, Бобур шоҳкўчасидаги марказий туғруқхонадан то Аврли тўқималар бирлашмасигача, Баҳор кинотеатридан то Сумалаккача, бўлган ҳудуддаги аҳоли хоҳлаган жойга ахлат ва чиқиндиларни тўкишяпти. Шаҳар санэпидстанцияси ва шаҳар ички ишлар бошқармаси ходимлари эса, бу ишга муросасозлик билан қарашаяпти.

Сўфизода маҳалласида ахлатхона йўқ. Чаманзор ва Гўзал маҳаллаларида ҳам шу аҳвол. Натижада янги қурилган болалар шифохонасининг атрофи хунук манзара касб этган. Шаҳар санэпидстанцияси бош ҳакими А. Раҳимовнинг таъкидлашича, Колхоз бозори атрофида ёмон манзара вужудга келди. Ҳокимлик билан бақамти ҳолда аниқ чоралар кўрилсагина, иш ўнгланади.

— Биргина бензин учун икки миллион сўм қарздор бўлиб қолдик, одамларга маошни ўз вақтида беролмаяпмиз, — деди «Автодормехбаза» директори Абдураҳим Бобожонов. — Қарор ижроси билан кучли. Ахир маҳалла қўмиталари раислари маош олади, пул йиғиш ҳам уларнинг вазифаси, шартнома ҳам ўз вақтида тузилсин. Афсуски 90 фоиз маҳаллалар бу вазифани ёмон бажаришмоқда.

Йиғилишда шаҳарни кўркам қилиш борасида олиб борилаётган ибратли ишлар ҳам тилга олинди. Масалан, тўқимачилар шаҳарчасида ўттиз мингдан ортиқ аҳоли яшайди. У ерда 60 та кўп қаватли турар-жойлар, 21 та хилма-хил ташкилотлар бор. Ахлат ва чиқиндиларни ҳойи газламалар бирлашмаси иккита трактор қўйиб ташитмоқда. Шаҳарча ҳусни ҳавас қилгудек. Мингчинор маҳалласида ҳам худди шундай. Нуробод маҳалласи тажрибасини ўрганса арзийди.

Турғунпўлат СУЛАЙМОНОВ,
Наманган шаҳар Кенгаши депутати.

Шундай инсонлар бор бўлсин!

МУСТАҲКАМ ИЙМОН ЭГАСИ

Инсонни ҳамиша порлоқ хотиралар, эзгу ишлар руҳлантириб туради. Ўзбекистон Республикаси сув муаммолари институтининг директори, академик, техника фанлари доктори Нажим Ҳамроев ҳам уммонларга ташна қалбли инсонлардан биридир. Шу кунларда республика жамоатчилиги бу ҳассос олим таваллудига олтмиш йил, илмий-ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятининг ўттиз беш йиллигини кенг нишонламоқда.

Нажим Раҳимович одамларга яхшилик қилишга одатланган. Иқтидорли ёшларни қадрлайди. Уларни ахтариб топар, зиммаларига масъул вазифалар юкларди. Фидойи ва садоқатли инсонларга доимо меҳр-оқибат кўрсатарди. Республикамизда қурилган сув иншоотлари, каналлар, тўғонлар, ўзлаштирилган қўриқ ерлар, обод шаҳар ва қишлоқлар бунёд бўлишида олимнинг хизматлари катта.

Бухоро тупроғида таваллуд топган бу саховатпеша инсон ўз ҳаётини обиҳаёт муаммолари билан боғлади. Сувни энг муҳим неъмат деб билди. Ундан тежаб фойдаланиш йўлларини ишлаб чиқди. У ўз усулларини қишлоқ хўжалигида амалда татбиқ этди.

Институтдан сўнг Нажим ака илк меҳнат фаолиятини «Ўзбекгидроэнергострой»да бўлим муҳандислигидан бошлади. Сўнг бош муҳандис, кейин Хишрау ГЭСи қурилиши бошлиғи вазифасига кўтарилди. Тўғрисини айтганда, ГЭС қурилиши унинг ҳаётида бурилиш нуқтаси бўлди.

У қаерда ва қандай лавозимда ишламасин фидойилик кўрсатди. Унга айнан шу тиниб-тинчимаслиги омад келтирди: Ўзбекистон сув хўжалиги қурилиши бош бошқармасига бошлиқ қилиб тайинланди. Меҳридарё бу инсон раҳнамолигида Аму-Бухоро, Катта Андижон, Тош-Соқа, Шеробод каналлари ва Пачкамар, Каркидон, Жанубий Сурхон сув омборлари қурилди. Шунингдек унинг ташаббуси билан Туямўйин ва Андижон сув омборлари қурилиши бошланди.

Зукко олимнинг сув муаммолари соҳасидаги бой тажрибасини ҳисобга олиб, яна ҳам масъулиятли ишга кўтаришди. Ҳаётда нималаргадир масъул бўлиб яшаш ҳар қандай кишига завқ бағишлайди. Нажим ака 14 йил Ўрта Осиё ирригация ва совхоз қурилиши бош бошқармаси — «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи лавозимида фаолият кўрсатди. Шу йиллар ичида у докторлик диссертациясини ҳимоя қилди.

Олим бўлиш мумкин. Аммо олижаноб инсон бўлиш қийин. Шароф Рашидовнинг ўлимидан кейин Н. Ҳамроевни ишлаб турган ишидан четлаштиришди. Бунинг сабаби Шароф ака эътиборида бўлгани эди. Бироқ у ўз садоқатидан қайтмади. Уни синдирмоқчи бўлганлар ўз мақсадига эриша олмадилар. Нажим ака бу совуқ кунлар ҳам бир куни ўтиб кетажагини биларди. Ҳақиқат қарор топди. Н. Ҳамроев яна қизғин меҳнат қучоғига қайтди.

Ўзбекистон фани ривожига олим салмоқли ҳисса қўшди. Профессор қўл остида кўплаб сув мутахассислари, иккита фан доктори, 6 та фан номзоди етишиб чиқди. Қолаверса, у 160 дан ортиқ илмий ишни, 28 та янги кашфиётни, 9 монография ва халқаро анжуманларда қилинган 70 та долзарб мавзудаги маърузаларнинг муаллифидир.

Нажим Ҳамроев имзоси билан ёзилган ўндан ортиқ мактублар жаҳоннинг нуфузли ташкилотларида рўйхатга олинди. Яқин келажакда хатларда кўрсатилган муаммоларни ҳал этишга БМТ аралашадиган бўлди. Орол бўйи халқларини экологик танглиқдан қутқариш борасида ҳам Нажим Раҳимович биринчилардан бўлиб кураш бошлаган эди.

XX аср кишилари қадимий одамларга нисбатан бир неча баробар кўп сув ишлатмоқдалар. Шу боис сув танқислиги рўй бермоқда. Эндиликда Роттердам дўконларида Норвегия дарё сувлари, Олмонияда Австрия музликлари сувлари турли хил идишларга қўйиб сотилмоқда. Швеция ва Финляндия мамлакатлари тижоратчилари ҳам мусаффо сув савдосига кенг йўл бермоқдалар. Бу тоза ичимлик суви кундан-кунга тақчил бўлиб бораётганидан далолат бериб турибди. Шундай бир пайтда республикамизда сув муаммолари билан шу соҳанинг етук мутахассиси шуғулланаётгани бежиз эмас.

Ҳозир Нажим Раҳимовичнинг айни куч-қувватга тўлган пайти. Юртимизда истиқлол насими баралла эса бошлади. Шундай бир пайтда мустақил Ўзбекистон учун унинг бой тажрибаси жуда катта фойда келтириши табиий.

Абдуғофир ТОЖИБОЕВ.

ИЖАРА ХЎЖАЛИГИДА

Алишер Навоий номли ижара хўжалиги Оҳангарон районидаги кўп тармоқли жамоалардан ҳисобланади. Хўжалик меҳнаткашлари жорий йилда барча тармоқлар бўйича режаларни ошириб бажардилар. Давлатга 3.500 тоннадан ортиқ сабзавот, 450 тонна картошка, 360 тонна полиз маҳсулотлари сотдилар. Чорва учун қишловга озуқа жамғариш, шунингдек, ғалла ва маккажўхори дони етиштириш топшириқлари ҳам ошириб бажарилди. Муҳим ишда Ўлжабой Баратов, Деҳқонбой Холов, Абдулла Пардаев етакчилик қилаётган бригадалар алоҳида ўрнак кўрсатишди. Айни пайтда жамоа омборида минг тоннадан зиёд сабзавот аҳоли эҳтиёжлари учун сақланмоқда.

Айни кунларда хўжалик мутахассислари йил якунларини сарҳисоб қилишаётир. Шу билан бирга далаларда қишки юмушлар бошлаб юборилди. Мақсад— келгуси йил ҳосилига пухта замин яратиш. Кузги шудгор тамомланди. Ерни тобига келтириш, далаларга гўнг чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш, техникани таъмирлаш ишлари қизғин бормоқда.

2.500 гектардан ортиқ ҳосили йиғиштириб олинган майдон сифатли ҳайдалди. Ҳар гектар шудгорланган ер ҳолати махсус комиссия томонидан текширилиб қабул қилинди. Бу ишда қатнашаётган механизаторлар ҳар беш кунда рағбатлантириб борилди. Ака-ука Қодир ва Мажид Азизбековлар, Турсунбой Эргашевлар қишки юмушларни бажаришда илғорликни қўлдан беришмаяпти.

Кузда 2 минг гектар ерга ғалла экиш режалаштирилган эди. Бу ҳам сифатли адо этилди. Ҳозир пайкалларда дон ниҳоллари ниш кўрсатган. Механизаторлардан Алижон Умаров, Комилжон Маматқулов, Аҳаджон Тошматов майсаларга дастлабки ишлов беришни бошлаб юбордилар.

Суғориш шохобчаларининг тоза бўлиши келгуси ҳосилнинг асосий заминидир. Буни англаган ижарачилар ариқ-зовурларни тозалаш, янги сув йўлларини очиш тадбирлари билан шуғулланмоқдалар.

— Кузги-қишки тадбирларимиз шулар билан чегараланмайди, — дейди ижара хўжалиги директори, Неъматилла Матиброҳимов. — Биз вақтдан унумли фойдаланиб, барча дала шийпонлари ва ишчиларнинг дам олиш масканларини таъмирдан чиқаришга қарор қилдик.

Мўмин ҚАЮМОВ.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ЖЎНАТИЛДИ

Ўрта Осиё ва Қозоғистон Республикалари Президентларининг Тошкент учрашувидаги аҳдлашувга биноан Ўзбекистондан қардош Тожикистон фуқароларига инсонийлик ёрдами жўнатила бошланди.

Яқинда Душанбе шаҳри ҳамда Қўрғонтепа вилоятига 10 тонна шакар, 121 тонна пахта ёғи жўнатилган эди. Куни-кеча Термиздан Қўрғонтепа вилоятига яна 15 тонна ун, 5 тонна пахта ёғи, 1 тонна гуруч юборилди. Болалар кийим-кечаклари жўнатишга ҳам ҳозирлик кўрилмоқда, деб хабар беради Ўзбекистон миллий ахборот агентлигининг Сурхондарёдаги мухбири Чори Тўхтаев.

МЕВА ИСРОФ БЎЛМАЙДИ

Бундан буён Андижон вилояти тайёрлов-савдо бирлашмаси омборларида исрофгарчиликка йўл қўйилмайди. Олтинкўл туманидаги бирлашмага қарашли корхона қошида мева ва сабзавотни қуритадиган янги цех ишга туширилди.

Бу ерда полиз ва боғдорчилик маҳсулотлари инфрақизил нурлар ёрдамида қоқи қилинади. Шуниси муҳимки, бунда маҳсулот таркибидаги витаминлар сақланиб қолади, таъми ўзгармайди.

(ЎзА).

ЧЎЛ БАҒРИДА ШИФОХОНА

Умрини фақат эзгулик ишларга сарфлаган табаррук зотлар кўп. Тажрибали шифокор, моҳир мураббий Норбой Жўраев ҳақида аввалари кўп илиқ гаплар эшитган эдим. Афсуски, ҳаётлигида у билан юзма-юз кўришиш, мулоқотда бўлиш насиб этмади. Яқинда хизмат тақозоси билан Қашқадарёда бўлганимда кўпдан бери кўнглимга тугиб юрган ният, яъни Норбой Жўраевни яқиндан билган, у билан узоқ йиллар елкама-елка туриб меҳнат қилган ҳамкасблари, оила аъзолари билан учрашишга аҳд қилдим. Бу ҳақда вилоят соғлиқни сақлаш бўлими мудири муовини Жумабой Туробжон ўғлига оғиз очган эдим, фикримни бажонидил қўллаб-қувватлади:

— Жуда яхши ўйлабсиз, —деди у. — Руҳлари шод бўлади. Ажойиб, кўнгли очиқ, бағри кенг одам эдилар раҳматлик. Аслида камина ҳам кўпчилик қатори у кишининг озми-кўпми панднасиҳатларини эшитиб вояга етган шогирдларидан бириман.

Қарши шаҳридан Бешкент томон кетар эканмиз, ҳадемай шаҳар кўркига-кўрк, ҳуснига-ҳусн қўшиб турган, бамисоли унинг белидаги мовий камардек катта магистрал канал ёқасида жойлашган манзилга етиб келдик. Атрофи девор билан ўралиб, дов-дарахтларга бурканган бу масканга кираверишдаги дарвоза пештоқига битилган лавҳа яққол кўзга ташланади: «Қаршистрой» ихтисослашган қурилиш бирлашмасининг Норбой Жўраев номли тиббий-санитария қисми шифохонаси».

Ён-атрофга назар соламан. Ҳаммаёқ озода, ҳаво мусаффо. Бу шифо масканига эришгунча унинг қанча елиб-югургани-ю, нечта идора, маҳкама раҳбарлари эшиклари олдида соатлаб сарғайиб тургани ҳақида ҳамроҳи айтиб берган воқеалар ёдимга тушади. «Ҳаракатлари зое кетмаган экан» деган фикр хаёлимдан ўтади.

— Устоз билан болаликдан бирга катта бўлганман, — деб сўз бошлади вилоят уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши раиси Соибжон Усмонов. — Тенгдошлари орасида у ўзининг ниҳоятда зийраклиги билан ажралиб турарди. Ота-онасидан эрта етим қолгани, ҳаётнинг аччиқ-чучугини бошқалардан кўра кўпроқ татиб кўргани сабабли одамгарчилиги устун эди. Норбой Ғузордаги болалар уйида тарбияланиб, тўлиқсиз ўрта маълумот олгач, Қарши шаҳар ўқитувчилар тайёрлаш курсида ўқиди. Уни тугатиши билан уруш бошланиб қолди. Кўнгиллилар сафида Ватан ҳимоясига отланди. Воронеж, Ростов-Дон, Полтава, Кишинев шаҳарларини немис-фашист босқинчиларидан озод қилишда қатнашди. Кишинёвдаги жангларнинг бирида қаттиқ яраланиб, бир муддат даволанди. Сўнг санитар-инструкторлар тайёрлаш курсида ўқиб, оловли жанг майдонларида ярадор, беморлар дардига малҳам бўлди. «Эсон-омон уйга қайтсам, албатта шифокор бўламан!» — деб қатъий аҳд қилди. Урушдан кейин Самарқанд тиббиёт олий билимгоҳига кириб, уни 1958 йили тугатди, вилоятимизнинг турли жойларидаги шифо муассасаларида ҳалол ишлади.

Соғлом элнинг бахти бутун

— Аммо Норбой Жўраев умрининг асосий қисми «Каршистрой» ихтисослаштирилган қурилиш бирлашмасининг тиббий-санитария қисмида ўтди, — деб суҳбатни давом эттирди фидойи инсон шогирдларидан бири. — Бирлашманинг бепоён Қарши чўлига сочилиб кетган 50 мингдан ортиқ хизматчисига тиббий ёрдам кўрсатишнинг ўзи бўлмайди. Норбой Жўраевнинг кеча-кундуз қилган тинимсиз меҳнати, кўрсатган куч-ғайрати, тадбиркорлиги туфайли жойларда 30 дан зиёд тиббий нуқталар, «Аврора» шаҳарчасида амбулатория ташкил қилинди. Мироқи ва Дўстликдаги қишлоқ участка касалхоналарида ўринлар сони 115 тага етказилди.

Энг асосийси, чўлқуварларга юқори малакада тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадида 200 ўринли шифохона бунёд этилди. Ҳозир бу ерда барча қулайликларга эга бўлган асаб, юрак-томир ҳамда ошқозон-ичак касалликлари бўлимлари, жисмоний тарбия ва физиотерапия хоналари, шунингдек вилоят бўйича куйганларни даволаш учун реанимация-анестезиология бўлими аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Қувонарлиси шуки, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг қарорига биноан аҳоли сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлашдаги улкан хизматлари учун тиббий-санитария қисмига унинг жонкуяр ташкилотчиси Норбой Жўраев номи берилди.

Шифохона ҳовлисидаги шийпончада ҳордиқ чиқариб ўтирган отахонни суҳбатга тортдик. У ўзини Каримжон Имомов деб таништирди.

— Саломатлигингиз яхшими? Бу шифохона кимнинг номида? Унинг ҳақида нима биласиз? — деб сўраган эдик, отанинг юз-кўзлари ёришиб кетди.

— Норбой Жўраевни билмай ўлибманми? Ахир, уруш вақтида у менинг ҳаётимни сақлаб қолган халоскоримку!

— Қандай қилиб? Қаерда?

— 1943 йилда генерал Собир Раҳимов дивизиясида бирга хизмат қилганмиз. Ўша ердаги жангда мен қаттиқ яраландим. Норбой Жўраев санитар-инструктор бўлиб ишларди. Менга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиб, жанг майдонидан олиб чиққан. Урушдан кейин у билан тасодифан Қаршида, бозорда учрашиб қолдик. Борди-келди қилиб турардик раҳматлик билан. Унинг ҳаётлик вақтида ҳам бу ерга келиб, даволаниб турардим.

Ҳа, собиқ жангчи, чўлқуварлар шифокори Норбой Жўраевнинг умри беҳуда ўтмабди, у ўзидан яхши ном қолдирибди.

Искандар РАҲМОН.

Ҳазорасп районидаги пахта тозалаш заводи санаторийсида йилига 1400 нафар бемор ўз саломатлигини тиклайди. Бу шифохонада муолажанинг 16 хил усулидан фойдаланишади. Улар орасида, айниқса, минерал сув, иссиқ лой, нина санчиш турларига кенг ўрин берилган. Тиббий масканда маҳоратли шифокорлар талайгина. Ҳакимлар Жабборган Қутлимуродов, Баҳодир Матназаров, ҳамшира Муяссар Олланазарова хизматидан кишилар беҳад мамнун.

СУРАТЛАРДА: 1. Бош шифокор Озод Эгамбердиев беморлар билан суҳбатлашмоқда. 2. Даволаш машқи.

Жумабой ҚОЗОҚ олган суратлар.

ШОҲБЕКАТ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Янги йилнинг дастлабки кунларида сурхондарёликлар учун яна бир қулайлик яратилди. Деновда янги автобус шоҳбекати ишга туширилди. Уни бунёд этишда жойнинг табиий иқлим шароити ҳам ҳисобга олинди. Меъморчилик жиҳатидан республикада ягона бўлган бу иншоот бир соатда 300 йўловчига хизмат кўрсата олади.

Қайта ишлаш саноати

КУНЖАРАСИ ҲАМ ЎЗИМИЗГА

Мураккаб даврда яшаяпмиз, юз бераётган қийинчиликлар ҳеч кимни аямаяпти. Йўғон чўзилиб, ингичка узилаётган шу оғир шароитда иш юритиш ҳар соҳа кишисидан чексиз сабр-тоқат, садоқат ва тадбиркорликни талаб қилмоқда. Зеро ҳаёт барчани ўзича имтиҳондан ўтказмоқда. Бу синовдан қандай ўтиш ҳар кимнинг уқувига, меҳнатсеварлигию ишбилармонлигига боғлиқ. Каттақўрғондаги Мирзо Улуғбек номли ёғ-мой комбинати аҳил жамоаси ҳам иқтисодий буҳрондан омон-эсон чиқиш учун ўзаро уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқда. Уларнинг шиори: мустақил Ўзбекистон камоли йўлида ҳар ким ўз иш жойида, ўзига бириктилган юмушни аъло даражада уддалаш, аҳолининг ўсимлик ёғига бўлган талабини қондириш. Бу эса ўз навбатида ҳар бир мутахассисдан янада самаралироқ меҳнат қилишни, техникадан унумли фойдаланиб, юқори кўрсаткичларга эришиш ва энг муҳими хом ашё ресурсларидан эҳтиёткорона ва тежаб-тергаб фойдаланиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқишни тақозо этади. Комбинат ишчи-хизматчилари учун эса бу ҳаракат дастуридир. Юксак интизом, ўзаро ҳурмат, эл-юртга меҳр-муҳаббат ютуқларнинг гарови бўлмоқда. Комбинат жамоасининг кейинги бир ярим йил ичида қўлга киритган ютуқлари бунга тўла кафолат беради.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 108.584 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, бу соҳадаги режа 102,6 фоизга уддаланди. Ёки жамоа меҳнат аҳли халқ хўжалигига 16.622 тонна тозаланмаган, 15.519 тонна тозаланган ўсимлик мойи, 16.592 тонна хўжалик совуни ва бошқи халқ эҳтиёжига зарур бўлган товарларни етказиб берди.

Ёғ-мой комбинати раҳбари, Самарқанд вилояти кенгаши депутати Искандар Эшбеков мустақиллик йили оқ олтиннинг чигитини қайта ишлаш ва корхонанинг бир меъёрда узлуксиз маҳсулот беришини таъминлашдаги муаммолар хусусида шундай деди:

— Корхонанинг тўла қувват билан ишлаши бевосита унинг мунтазам равишда хом ашё ва ресурслар билан таъминланишига боғлиқ. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, энди қуруқ ваъдалар даври ўтди. Ҳозир ҳар бир касб эгаси амалий иш билан ҳисоб бериши, тадбиркорона фаолият кўрсатиши талаб этилади.

Ҳеч кимга сир эмас, 1992 йилнинг биринчи ярмида чигит танқислиги сабабли корхонамиз жамоаси катта иқтисодий қийинчиликларга дуч келди. Бултур чигит бир неча бор қайта экилиши сабабли 1991 йилга нисбатан ўтган йил 38,7 минг тонна чигит кам қайта ишланди. Бу эса корхонада ялпи товар маҳсулоти ишлаб чиқариш суръатининг 22,4 фоизга камайишига сабаб бўлди. Россиядан ишқор ва мой (жир) кислотасини олиб келишда ҳам анча қийинчиликларга дуч келинганига қарамай, хўжалик совуни ишлаб чиқариш суръати бултургига қараганда 10 фоизга ўсди ёки 1.437 тоннага кўпайди. Айни пайтда ҳамма харажатларимизни совун тармоғи кўтармоқда.

Биз юзага келган муаммоларни ҳал этиш, камчиликларни тугатиш, корхонанинг тўла қувват билан ишлашини таъминлашга эришиш чораларини кўрмоқдамиз. Корхонамиз бир кеча-кундузда 960 тонна чигитни қайта ишлайди. Шундай экан, корхонанинг тўла қувват билан ишлаши учун чигит сув билан ҳаводек зарур. Таъминот масаласини ҳал этиш мақсадида Навоий ва Жиззах вилоятлари ҳокимлари билан бамаслаҳат иш юритишни режалаштирдик. Шартнома асосида 110 минг тонна чигит етказиб берилади.

Ишчи-хизматчиларни бозор иқтисодиёти шароитида ижтимоий ҳимоялаш, илғорларни ҳар томонлама рағбатлантириш ҳамиша корхона маъмуриятининг диққат эътиборида. Корхона томонидан 1000 тоннадан зиёд чигит пўстлоғи — шелуха ва 250 тонна кунжара ишчи-хизматчиларга берилди. Бундан ташқари уларга вақти-вақти билан арзон нархда ўсимлик мойи, хўжалик совуни ҳам ажратилмоқда.

— Корхонамиз ишчи-хизматчилари, муҳандис-техник ходимларини ижтимоий ҳимоялаш ниятида, — дейди ёрдамчи хўжалик мудири, ветеринария фанлари номзоди Эргаш Ҳамидов, — катта ғамхўрлик қилинмоқда. Уларга ёрдамчи хўжалигимизда етиштирилган, гўшт, серқаймоқ сут арзон нархларда етказиб берилмоқда. Айни кунларда ёрдамчи хўжалигимизда 150 қорамол бўлиб, улардан 50 бошини говмиш сигирлар ташкил этади.

Дарҳақиқат, комбинатда бешта бўрдоқи сўйилиб, ишчиларга зиёфат берилди. Комбинатда ишлаб, айни кунда қарилик гаштини сураётган отахон ва онахонларга, Улуғ Ватан уруши ногиронларига 200 килограмм гўшт бепул тарқатилди. Ҳар куни ишчи-хизматчиларга литри 2 сўмдан серқаймоқ сут берилаяпти, бу меҳнат кишиси руҳини кўтариб, янги ғалабаларга чорламоқда.

— Цехимиз комбинатнинг юраги, — деди ўсимлик мойи тозалаш — рафинация қилиш цехи ёғ оқловчиси Бони Элмаҳмадова. — Бунинг ўзига хос жиҳатлари бор, албатта. Негаки, форпресс цехида ишлаб чиқарилган қора ёғ бизнинг цехимизда оқланиб, қадоқланади, сиғимларга қуйилиб, истеъмолчиларга жўнатиш учун ҳозирлаб қўйилади. Ўтган давр мобайнида 16 минг тонна ўсимлик мойи тозаланиб, истеъмолчиларга етказиб берилди. Қўлга киритилган бу муваффақиятларда цехга моҳирона раҳбарлик қилаётган Азиза Анорқулова, ёғ оқловчилардан Муҳаббат Исмоилова, Бахтиёр Камолов, Рамазон Саноқулов, Сония Гареева, Турсунтош Эшмуродова, чилангар Салим Обидовларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Комбинатда ўз ишининг устаси, меҳнатсевар ишчилар кўпчиликни ташкил этади. Раҳматулла Раҳимов ана шундай фидойилардан. У қатор йиллардан буён комбинатда садоқат билан хизмат қилиб, экстракция цехига моҳирона бошчилик қилиб келаётир. Бу йилги капитал таъмирлаш даврида цехда катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди. Жумладан, эҳтиёт сиғимни улаш, кунжара келадиган йўлни бекитиш мосламаси алмаштирилди. Шунингдек, НД-1250 ускунаси ўрнига янгиси ўрнатилди. Бу тадбирларнинг амалга оширилганлиги меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга имкон яратди. Каттақўрғондаги Мирзо Улуғбек номли ёғ-мой комбинати меҳнат аҳли ҳозир 1992 йил ҳосили чигитини қайта ишламоқда. Жамоа фидойилари бозор иқтисодиёти туфайли юзага келган танглиқни бартараф этиш, аҳолига янада кўпроқ ўсимлик мойи, хўжалик совуни, халқ хўжалигига сифатли шелуха, кунжара ва бошқа маҳсулотларни етказиб беришдек масъулиятли ишни зиммаларига олиб меҳнат қилмоқдалар.

Ғайратжон ШУКУРОВ

ОТА ДУОСИ

Оталар ишини давом эттириш, ўзидан яхши ном қолдиришдан улуғ савоб йўқ. Дарҳақиқат, қақроқ ерга сув чиқариб боғ яратган, масжид қурган, йўл очиб, кўприк солган инсонларни халқимиз қадимдан эъзозлайди. Меҳнати мевасидан авлодлар баҳраманд бўлади, дея дуо қилади.

Собир бобо саксон тўрт йил умр кўрди. Боғбонлик— унинг ҳаёти мазмуни, қувончи, катта бойлиги эди. Йигитлик чоғидан умрининг охиригача ниҳол экди, боғ яратди. «Мен етиштирган неъматлар элимга дармон бўлсин, эл ҳам боғбонига раҳмат айтишсин» деб яратгандан сўраганди. Нияти ижобат бўлди. Ундан катта боғ қолди, меваси узум. Мабодо Шофирконнинг Маҳалла қишлоғига йўлингиз тушса Собир бобо боғини суриштиринг. Уни билганлар суҳбатида бўлинг. Кексалар у ҳақда мароқ билан гапиришади.

Минг тўққиз юз саксон тўртинчи йилнинг кузи эди. Шу ёшга етиб «иҳ» демаган отанинг мазаси қочди. Тўртинчи куни эрталаб одатдагидек ҳол-аҳвол сўрагани катта ўғил отанинг олдига кирди. Исмоил ташқи ҳовлида моллар билан овора эди. Фарзанд падарининг саломатлигини сўради. «Бир нави, болам,—деди у,— шукр, шунча яшадим, сизларни вояга етказдим, ҳаммангдан мингдан-минг розиман». Ота нима демоқчи эканини ўғил сезди, юраги увишди. Начора, яратганнинг буюргани бўлади. Бобонинг ёнига яқин келди.

— Худога шукр, сендан кўнглим тўқ, ўз йўлингни топгансан. Аммо укангни ўйласам... Ҳар куни тонгда катта машинасини миниб кетиб, то кечқурун уйга қайтгунича жоним ҳалак. Шу ҳайдовчилигини қўйиб боғбонлик қилса, Ота-бобосидан ўтиб келаётган касб. Шунда элга кўпроқ нафи тегарди. Совхозга чиқсин. Энди ҳам ота, ҳам ака бўлиб укангга бош бўл. Отам хотиржам ётсин, десанглар иноқ бўлинглар, Исмоилдан ёрдам, маслаҳатингни аяма. Сизларни ўзи паноҳида асрасин. Майли, энди ишингга бора қол, эртароқ қайтгин...

Ота васияти бажо келтирилди. Маъракалар ўтгач, аканинг маслаҳати билан Исмоил «Жилвон» давлат хўжалиги директорига учради. Раҳбар унинг мақсадини обдон эшитди. Чеҳрасида мамнунлик пайдо бўлди.

— Отангиз раҳматли катта боғбон эдилар, — деди. — Боғ яратган жаннати бўлади, Сиз билан гурунглашиб ўтирибману ул зотнинг сиймолари кўз ўнгимда гавдаланаяпти. Тўғри ўйлабсиз, Ер берамиз, қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз.

Директорнинг гапи далда бўлди. Ғайрат билан ишга киришди. Унинг бригадасига 50 гектарга яқин узумзор ажратилди. Ёшлигида Собир бобо ёнида юриб кўп нарса ўрганган эди. Билмаганларини тажрибали боғбонлардан сўради. Бора-бора шу касбга қалбида иштиёқ пайдо бўлди. Энг муҳими шу. Ишига қизиқиш, муҳаббат уйғонса, демакки ҳаётида мазмун бор.

—« Солдат отаси» фильмини кўрганмисиз, — сўради И. Собиров суҳбат орасида. — Кекса боғбоннинг уруш сабаб қаровсиз қолган токларни меҳр билан силаб хиргойи қилиб юрган жойи айниқса жонли, таъсирли чиққан. Уни боғбонгина яхши ҳис этади. Дарҳақиқат, токнинг ҳам жони бор. Унга озор етказмаслик даркор. Қарасангиз, меҳрингизни берсангиз, яхшилигингизни қайтаради. Эл раҳмат дейди, савоби тегади. Отам раҳматли шу гапни доим такрорлардилар.

Унинг чеҳрасига қарайман. Вазмин, шу билан бирга завқ ва ҳаяжон билан сўзларди. Падари васиятига амал қилиб барака топди. Обрў эътибори жойида. Ўтган йил давлатга узум топшириш режасини совхозда иккита бригада бажарган бўлса, бири уники. Биринчи участка бошлиғи Низом Тиллаев 50 гектар узумзордан 300 тонна маҳсулот топширган бўлса, Собиров етакчи миришкорлар эришган кўрсаткич ҳам ундан қолишмайди. Агар об-ҳаво ноқулай келмаганида, шамол, бўронлар токзорларга зиён етказмаганида натижа бундан юқори бўларди.

Исмоил ака дилкаш инсон. Бундайлар билан гурунглашган одамнинг дили равшан тортади. Худо хоҳласа ёзда албатта келинг, дейди самимий. Узум ғарқ пишганда токзор айланишнинг завқи ўзгача. Сўнг бизни катта йўлгача кузатиб чиқди-да, илиқ хайрлашди. У келгуси йил ҳосили ташвишида яшарди.

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.
Шофиркон райони.

Хожа Баҳоуддин Нақшбандий таваллудининг 675 йиллиги олдидан

ҚЎЛ ИШДА, ДИЛДА ҲАҚ

Бухоро!

Етти иқлимга Бухоройи Шариф номи билан танилган муқаддас замин. Илму тафаккурда, фозилу фузалоликда, пиру комилликда дунёни лол қолдирган улуғ авлиёлар, даҳолар юрти. Бу шаҳарга не-не жаҳонгир саркардалар, алломалар, аҳли донишлар, маърифат, иймон-эътиқод, поклик истаб келишган ва кўнгиллари ёғдуга тўлиб, ўзларидан эзгу ном қолдириб кетишган.

Бухоро халқимиз тарихи, маданияти, илму маърифати илдиз отган муборак шаҳар Унинг осмонўпар миноралари, нақшинкор масжиду мадрасалари мозийдан сўзлайди. Бугун унинг солиҳ фарзандлари Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний, Хожа Ориф Моҳитобон, Имом ал-Бухорий, Ҳазрати Мир Кулол, Хожа Бобойи Муҳаммад Саммосий, Хожа Баҳоуддин Нақшбандий, Абу Али ибн Синоларнинг номлари бутун дунёга машҳур. Бу улуғ сиймоларни эл ҳамон юрак тўрида асраб келмоқда. Шундан бўлса керак, дунё аҳли:

Самарқанд сайқали рўйи замин аст,
Бухоро қуввати Исломи дин аст,

деб эҳтиром билдиришган.

Бугун аҳли Бухоро қутлуғ марака тараддудида. У ўзининг асл фарзанди Хожа Баҳоуддин Нақшбандийнинг сентябрда нишонланажак 675 йиллик юбилейига тайёргарлик кўрмоқда.

Хожа Баҳоуддин зиёратгоҳлари ҳар қачонгидан ҳам гавжум. 600 йилдан бери бу муборак даргоҳдан эътиқод ва иймон, поклик ва садоқат, илинж ва нажот излаган инсонларнинг қадами узилмайди. Иймон-эътиқоднинг, эзгулик ва яхшиликнинг рамзи бўлиб Хожа Баҳоуддин Нақшбандийнинг қалб садолари минглаб юракларда руҳий қувват бўлиб таралмоқда. Буни Баҳоуддин пиримизни зиёрат қилгани келаётган мўмин-мусулмонларнинг қалб сўзларидан ҳам билсак бўлади. Шу ўринда бироз чекланиб Хўжа Баҳоуддин Нақшбандий ҳақида сўзласак. Дарҳақиқат, бу назаркарда инсон ким?

Хожа Баҳоуддин Нақшбандий «Жаҳон мулкининг нигоҳбони», суфийларнинг Нақшбандия тариқатини юксакка кўтарган, етти ёшида Қуръони Каримни ёд этган, инсонлар дилига покликни, эътиқоду иймонни нақшлаган буюк шахс. У ҳамиша инсонни қалбан юксакка кўтаради.

Шеърият мулкининг султони Алишер Навоий Нақшбандий ҳақида, «Насойим ул муҳаббат» асарларида «ҳақиқат юзидан алар увайсийдурлар. Тарбиятни Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний руҳидан топибдирлар», деб ёзади. Ҳазрат Баҳоуддинни увайсий дейишига сабаб, кимнингдир тушига пирларнинг руҳи кириб, бу руҳ илм ўргатса, тарбият ва таҳсил берса, бундайлар увайсий дейилган.

Ривоят қилишларича, Баҳоуддин Нақшбандий туғилмасидан бурун Бухоро заминидан ўтаётган Хожа Муҳаммад Бобойи Саммосий буюк бир инсон дунёга келаётганини она қорнидаги ҳидидан сезади ва ул даҳо Баҳоуддинни «Ул бизнинг фарзандимиздур ва биз ани қабул қилдук», деб Амир Саййид Кулолга буюрадилар: «Фарзандим Баҳоуддин ҳақида тарбият ва шавқатни дариғ тутмагайсан ва сенга бихил қилмағаймен (кечирмайман), агар таҳсир (қусур) қилсанг». Амир Кулол ҳазратга жавобан: «Эр эмасман агар Хожа васиятига қусур қилсам» дейди. Шундай қилиб Саммосий Нақшбандийга «қабул назари» юзасидан, Амир Кулол эса зоҳир юзасидан, яъни тариқатга ўргатгани билан пир ҳисобланган. Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний эса унга руҳи келиб тарбиялаган ботиний пир ҳисобланган. 1103—1179 йилларда яшаб ўтган бу комил инсон ўзининг вафотидан 150 йил ўтгандан сўнг 1318 йилда туғилган ёш Баҳоуддиннинг ҳар кеча тушига кириб илм ўргатган, унга устозлик қилган. Бу икки улуғ зот ўртасида салкам 200 йиллик масофа бўлишига қарамай руҳий мулоқот давом этган. Ҳазрат Навоийнинг «Насойим ул муҳаббат» асарида баён этилган юқоридаги жумлалар мана шунга ишорадир.

Баҳоуддин Нақшбандий тариқатининг моҳияти ушбу жумлаларда акс этган:

Дил ба ёру, даст ба кор.

Яъни:

Дил худо учун, қўл эса иш учун.

Бу ҳикматни дилига жо этган барча аҳли мўъмину мўъминалар кам бўлишмаган.

Хожа Баҳоуддин Нақшбандийга эътиқод ва ихлос руҳларни юксалтириб, қалбни тозалайди. Шунинг учун ҳам соҳибқирон фотиҳ Амир Темур ҳазрат Баҳоуддинни ўзининг пиру комили деб билган ва юртни, элни у кишининг доно ўгитлари билан одил ва саодат ила бошқарган. Ҳамиша адолатни қаноат, одамийликни эътиқод деб билган.

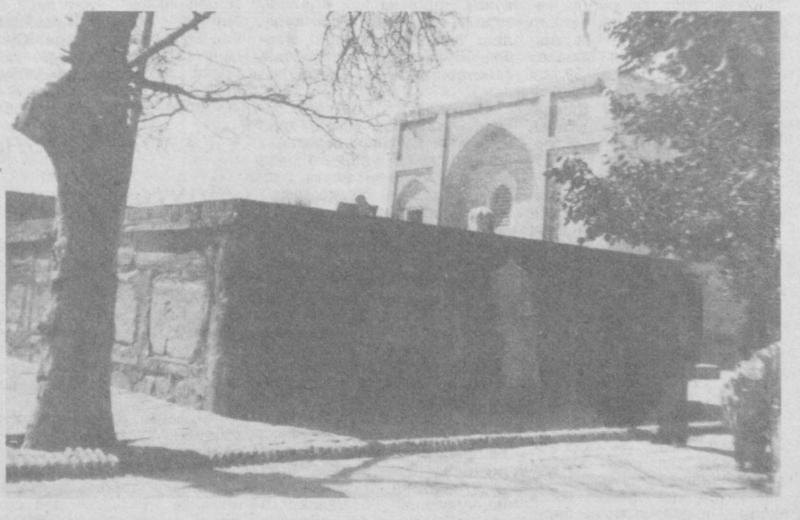

Бухоронинг ҳар бир амири ихлос ва эҳтиром рамзи сифатида Баҳоуддин зиёратгоҳларида бир иморат тиклаган: XVI асрда Абдуллахон хонақонинг ўнг томонидаги айвон ва масжидни, XVII асрда Абдулазизхон хонақонинг чап томонидаги масжид ва айвонни қурдирган. XVII асрда амир Музаффархон қудуқ қаздириб, девор тиклаган, амир Абдулаҳадхон эса кичик минора ва мадрасани барпо эттирган. Бухоронинг сўнгги амири Саййид Олимхон ёнғоқ дарахтидан нақшинкор дарвоза ясаттирган. Сўнгра...

74 йиллик эътиборсизлик, эътиқодсизликдан кейин юртда иймон-эътиқод, қадр қайтди. Президентимиз Ислом Каримовнинг одил сиёсати билан унутилаёзган муқаддас қадриятларимиз анъаналаримиз қад ростламоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг «Баҳоуддин Нақшбандий таваллудининг 675 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳақида»ги қарори эзгулик йўлида қўйилган қутлуғ қадам бўлди. Ҳозир Бухорода Баҳоуддин Нақшбандий таваллудининг 675 йиллигини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик ишлари амалга оширилмоқда. Бу ҳақда вилоят ҳокими Д. Ёдгоров шундай деди:

— Бухоро халқи Хожа Баҳоуддин Нақшбандийнинг 675 йиллик қутлуғ тўйига миллий қадриятларимиз, тарих ва маданий меросимизни кенг тарғиб қилувчи, уларни янада бойитишга хизмат қилувчи муҳим тадбир сифатида ҳозирлик кўрмоқда. Баҳоуддин туғилган Қасри Орифон қишлоғида кенг ҳажмдаги бунёдкорлик ишлари амалга оширилади. Аллома зиёратгоҳи таъмирланиб, ободонлаштириш ишлари йўлга қўйилади.

Баҳоуддин Нақшбандийнинг бой илмий мероси, ҳаётига бағишланган китоблар нашр эттирилади. Истеъдодли адиб Садриддин Салим Бухорийнинг Мовароуннаҳр мусулмонлари диний бошқармаси томонидан маъқулланган «Ҳазрати Нақшбанд» китобини нашр этишга ёрдам кўрсатилади. Озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти қошидаги «Навқирон Бухоро» гуманитар тадқиқотлар маркази олимлари томонидан аллома ҳаёти ва ижодига, умрбоқий таълимотига бағишланган бир қатор асарларни араб, форс тилларидан ўзбекчага ўгириб, китоб тарзида нашр эттирилади. Ўзбек китобхонлари Абдураҳмон Жомийнинг «Рисолаи тариқати Нақшбандия», «Нафоҳот ул-унс», Ас-Сафининг «Рашаҳот айн ул ҳаёт», Муҳаммад Бакирнинг «Мақомоти Хожа Баҳоуддин», Муҳаммад Порсонинг «Рисолаи Қутсиа», «Салоҳиддин Муборакнинг «Анис ут-толибин» каби ноёб асарларини ўқишга муяссар бўладилар.

«Нақшбандия фалсафаси ва унинг оламшумул аҳамияти» мавзуида илмий конференция ўтказилади. Алломанинг ҳаёти ва у яратган таълимот ҳақида илмий-оммабоп фильм суратга олинади. Вилоят музей-қўриқхонаси юбилейга бағишланган махсус кўчма экспозиция ташкил этади.

Яна «Баҳоуддин ўтган йўллар бўйлаб» маҳаллий тарихчилар, адиблар, дин вакиллари ва меъморлардан иборат ихчам экспедиция ташкил этилади. Улар нафақат Нақшбандий юрган йўллар, балки у яратган тариқатнинг етти машойихи Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний, Хожа Ориф Моҳитобон Ревгарий, Хожа Маҳмуд Анжир Фағнавий, Хожа Али Ромитаний, Хожа Бобойи Муҳаммад Саммосий, ҳазрати Мир Кулол қадамжоларига ҳам ташриф буюрадилар.

Ҳазрат Баҳоуддин юбилейларига тайёргарликни ўз кўзимиз билан кўриш ва яна Аллоҳнинг нурига йўғрилган азиз инсон хоки пойларини тавоф қилиш ниятида зиёратгоҳга йўл оламиз. Ҳар галгидек бизни тиланчи болалар эмас, қўлларида челак, белкурак, ғишт кўтарган қурувчи усталар кутиб олишади. Улар ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, қўллари чаққон ҳаракат қилади, юракларида эса чексиз бир ғурур, ихлос, эътиқод. Бу уларнинг баракали ишларида, нур ёғилиб турган чеҳраларида акс этади. Қадимий обидаларни таъмирлаш, чойхона ва бошқа биноларни барпо этишдек хайрли юмушларда 150 нафар уста қурувчи иштирок этаётган экан. Зилзиладан оғир зарба олган Абдуллазизхон хонақосига қайта жон бағишлаётган қурувчиларни суҳбатга чорлаймиз.

— Бухоро шаҳар таъмирлаш устахонасидан келганмиз, — дейди ўзини Ҳаким Мухторов деб таништирган уста, — бир ойдан бери 20 нафар ҳамкасбларим билан шу ерда ишлаяпмиз. Бундан олдин Аркни таъмирлашда иштирок этганмиз.

Меҳроблари ганжкор, жимжимадор нақшли масжиду мадрасаларга қараб ҳайратга тушаман. Уларнинг салобати, салоҳияти, бетакрор меъморчилик услуби, жозибаси менга «саводсиз», «қолоқ» боболаримнинг чексиз маҳорати, иқтидори, нозиктаъб санъаткорлиги, юксак дидидан сўзлайди. Шунда жаҳонгир фотиҳ Амир Темурнинг «Бизнинг куч-қудратимизни билмоқчи бўлсангиз бунёд этган обидаларимизни кўринг», деган сўзлари хаёлдан кечади.

Атрофга боқаман, қўлига белкурак, андава, ғишт ушлаган усталар. Нураган деворларга қалбидаги нақшларни кўчираётган ҳунармандлар, иймон-эътиқодни, саховату меҳр-оқибатни дилига жойлаган инсонлар. Ҳар ким ўз юмуши билан банд. Бу ерда ҳеч ким ҳеч кимга иш буюрмайди. Ҳамма—бошлиқ ҳам, ишчи ҳам ўзини оддий бир банда ҳисоблаб бир-бирига тенглашади. Эзгулик уларни ҳақ йўлига бошлайди, савоб ишга ундайди, менинг кўзимга эса улар бир эл, бир юрт, яхлит бир миллат бўлиб жойланади. Муқаддас зиёратгоҳдан қалбимиз бир шукуҳга, тўлиб, кўнглимиз равшан бўлиб чиқамиз. Ботаётган қуёшнинг сўнгги нурлари Бухоронинг салобатли минораю мадрасалари, муқаддас қадамжолари, Лабиҳовуз сувларида жилоланади...

Амина ҚОДИРОВА.

ФУТБОЛ

МАВСУМ ҚАЧОН БОШЛАНАДИ?

Спортнинг бу тури бўйича Ўзбекистон биринчилиги янги мавсумда қай тарзда ўтказилади? Мазкур масала кўп сонли футбол ишқибозларини қизиқтираётгани турган гап.

Ўзбекистон Футбол уюшмаси ижроия қўмитасининг янги йил арафасида бўлиб ўтган йиғилиши ана шу саволга аниқлик киритди. Маълумки, ўтган йили жумҳурият биринчилигининг олий гуруҳида ғолиблик учун кураш 18 та жамоа ўртасида борган, улардан иккитаси — Тошкентнинг «Пахтакор» ва Фарғонанинг «Нефтчи» командалари энг юқори ўринларни эгаллаб, қўш чемпион бўлган эдилар.

Бу йил жумҳурият биринчилигининг олий табақасида ўйнайдиган жамоалар сони иккитага камайтирилди, яъни 16 кучли клуб ғолиблик учун кураш олиб боради. Мавсумни ўтказишнинг икки хил шакли тавсия этилмоқда. Биринчисини икки гуруҳга бўлиб ўтказиш кўзда тутилмоқда. Ҳар гуруҳга саккизтадан жамоа киради. Сўнгра уларнинг ғолиблари Ўзбекистон чемпиони деган юксак унвонни олиш учун баҳслашадилар.

Иккинчи шакли эса шундай. Унга кўра мавсум икки даврада ўтказилади. Кўпчиликка мазкур тартиб маъқул бўлди.

Маълумки, Ўзбекистон Футбол уюшмаси ўтган йили декабрь ойи бошларида Халқаро футбол уюшмасига (ФИФА) вақтинча аъзо этиб қабул қилинди. Футбол жамоаларимиз эса қоидага мувофиқ Осиё совринлари учун мусобақаларда қатнашишлари даркор. Шундай экан, Ўзбекистон Футбол уюшмаси аввало Осиёнинг мазкур ташкилотига аъзо бўлиши керак. Шундан кейингина жамоаларимиз соврин мусобақаларида қатнаша оладилар. Бунинг учун жумҳуриятимиз чемпиони ва биллур соврин соҳиби аниқланиб, зарур барча ҳужжатлар шу йилнинг августига қадар Осиё Футбол уюшмасига юборилиши лозим. Буларнинг ҳаммаси юртимизда футбол мавсумини эртароқ бошлашни тақозо этмоқда.

Шундай қилиб, 1 март куни биринчилик байроғини кўтариш мўлжалланмоқда. Олий табақа иштирокчилари эса курашни март ўрталаридан бошлайдилар. Ғолиблар ва совриндорлар 1 июлга қадар аниқланиши керак. Негаки, чемпион Осиё совринлари учун мусобақага тавсия этилади.

Келгуси йилдан эса Ўзбекистон биринчилигини Оврупо мамлакатларида қабул қилинган тартиб асосида ўтказиш мўлжалланмоқда. Агар шу тартиб қабул қилинса, жумҳуриятимиз биринчилиги куз-баҳор ойларида ўтказилади, яъни мавсум кузда бошланиб, баҳорда, ёзга қадар тугайди.

Юртимизда ҳар йили «Пахтакор-79» хотира соврини учун мусобақалар ўтказиш анъанага айланган. Бу йил мазкур соврин учун баҳслар 7 февралдан бошланади. Олий ва биринчи табақа вакиллари мазкур совринни қўлга киритиш учун курашадилар.

Қисқаси, бу йилги футбол мавсуми янада қизиқарли ўтиши кутилмоқда.

Т. СОЛИЕВ,
О. ҒОФУРОВ.

ОМАДИНГИЗ КЕЛСА, БИР ЗУМДА МИЛЛИОНЕР БЎЛАСИЗ!

Ўзбекистон Республикасининг лаҳзада миллион лотереяси

ЎЗБЕКИСТОН ЭКОЛОГИЯ ВА САЛОМАТЛИК ЖАМҒАРМАСИ — «ЭКОСАН», ЎЗБЕКИСТОН ЖАМҒАРМА БАНКИ, «ВОСТОК» ФИРМАСИ ТАШАББУСИ БИЛАН РЕСПУБЛИКАМИЗДА ЯНГИ — ЗУМЛИК ЛОТЕРЕЯ ЎЙИНИ ЎТКАЗИЛМОҚДА. ҲОЗИРГИ ПАЙТДА 10 МИЛЛИОН ДОНА ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТИ ЭРКИН САВДОГА ЧИҚАРИЛДИ. ҲАР БИР ЛОТЕРЕЯНИНГ БАҲОСИ 100 СЎМ.

ЭНГ АҲАМИЯТЛИ ЖИҲАТИ ШУНДАКИ, ҲАР УЧТА ЛОТЕРЕЯДАН БИТТАСИГА, АЛБАТТА, ЮТУҚ ЧИҚАДИ.

ЭНГ КАТТА ЮТУҚНИНГ МИҚДОРИ 10 МИЛЛИОН СЎМ!

ЛОТЕРЕЯСИГА 5 МИЛЛИОН ВА 10 МИЛЛИОН СЎМЛИҚ ЮТУҚ ЧИҚҚАНЛАР ЧЕТ ЭЛ ФИРМАЛАРИДА ТАЙЁРЛАНГАН ЭНГ ЗАМОНАВИЙ АВТОМОБИЛЛАРНИ СОТИБ ОЛИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА БЎЛАДИЛАР.

ЛОТЕРЕЯСИГА 25 МИНГ СЎМДАН 1 МИЛЛИОН СЎМГАЧА ЮТУҚ ЧИҚҚАНЛАР ЭСА ЧЕТ ЭЛЛАРДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ТЕЛЕВИЗОРЛАР, МУЗЛАТГИЧЛАР, ВИДЕОАППАРАТУРАЛАР МАЖМУИ ВА БОШҚА НОЁБ БУЮМЛАРНИ ИМТИЁЗЛИ БАҲОЛАРДА СОТИБ ОЛИШ ҲУҚУҚИНИ ҚЎЛГА КИРИТАДИЛАР.

ЛАҲЗАДА МИЛЛИОН ЛОТЕРЕЯСИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАМҒАРМА БАНКИ МУАССАСАЛАРИДА ВА ЖАМОАТЧИ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН СОТИЛМОҚДА.

ҚЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАРНИ ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИ СОТИЛАЁТГАН МУАССАСАЛАРДАГИ ЭЪЛОНЛАРНИ ЎҚИБ, БИЛИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

ҚУЙИДАГИ ТЕЛЕФОНЛАР ОРҚАЛИ ҲАМ ЛАҲЗАДА МИЛЛИОН ЛОТЕРЕЯСИ БЎЙИЧА БАРЧА МАЪЛУМОТЛАР МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ: 54-26-31; 33-51-95; 45-35-49.

Ўзбекистон экология ва саломатлик жамғармаси — «ЭКОСАН» | «Восток» фирмаси | Ўзбекистон Жамғарма банки

Қашқадарё вилояти Қарши туманидаги бўрдоқичиликка ихтисослашган «Прогресс» совхози раҳбари Аҳмад Темировга унинг бир гуруҳ дўст-биродарлари ва хўжалик жамоаси волидаси

Улкан момонинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар ҳамда оғир жудолик кунларида сабр-қаноат тилайдилар.

ЖУМАГА ЎТАР КЕЧАСИ

Ўтган йилнинг ноябрь ойида Шаҳрихон шаҳрининг Самат кўчасида яшовчилар эрталаб мудҳиш фожианинг гувоҳи бўлдилар. 21-уйдан ўн-ўн беш қадам нарида ёшгина йигит қимирламай юз тубан ётарди. Тезда милицияга хабар беришди.

Кўпчилик дил-дилдан эзиларди. Негаки, шаҳид бўлган маҳалладошлари, навқирон йигит Ҳамидулла Абдураҳмонов эди. Тўрт фарзанднинг отаси Ҳамидулла пахта тозалаш заводида ҳисобчи бўлиб ишларди.

Воқеа содир бўлган жойга милиция ходимлари тезда етиб келишди. Туман ички ишлар бўлими бошлиғи, подполковник Адҳамжон Усмонов бошлиқ тезкор гуруҳ аъзолари зудлик билан қидирув ишларини бошлаб юбордилар. Улар шу куни йигирма тўрт соат кўз юмишмади. Ҳамидулланинг хонадонини кўздан кечирилганда япон магнитафони йўқолгани маълум бўлди. Калаванинг учи топилгандек эди.

Жиноят оғир бўлгани учун Андижон вилоят ички ишлар бошқармаси терговсуриштирув бўлими ходимлари ҳам шаҳрихонлик милиционерларга ёрдамга келишди. Қисқа вақт ичида қотилни қўлга олиш бўйича зарур дастурлар ишлаб чиқилди. Жиноят қидирув бўлими бошлиғи милиция капитани Акмалжон Қодиров қўли эгри, меҳнатдан қочадиганлар рўйхатини кўздан кечириб, излашга тушди. Милиция катта лейтенанти Дониёр Холматов аввал судланган шахсларни, милиция капитани Тўлқин Сатторов эса бошқа шубҳали кимсаларни суриштиришга киришдилар.

Тезкор гуруҳ Авиация кўчасидаги хонадонлардан бирида яшовчи ака-ука Қ. ва И. (тергов манфаатларини кўзлаб номлари шундай олинди)нинг хатти-ҳаракатларини кузата бошлади.

Милиция ҳаётидан

Бунинг боиси бор эди. Сабаб Қ. илгари қилган қинғирликлари учун «Қора курси»да ўтирган. Уйида ўтказилган тинтув ҳам кутган натижани берди. Японияда ишланган «Националь» магнитафони, шунингдек пичоқ топилди.

Ана шу далил ашёларни топиб, қотилнинг бўйнига қўйгунча милиция капитани Турсунбой Юсупов қанча тунларни бедор ўтказди: гувоҳларни юзлаштирди, далилларни қайта-қайта текширди, экспертиза хулосаларини кўздан ўтказди.

Тезкор гуруҳнинг изчил ва дадил ҳаракати туфайли жиноят очилди. Қотиллик қуйидагича содир бўлганди.

Ака-ука бегона ҳовлига писиб кириб келганларида Ҳамидулла хонадони уйқуда эди. Босқинчилар танҳо эмас эдилар. Ҳамтовоқлари асакалик Рустам Расулов, Андижон шаҳридан Ўрмон Озодов ака-укаларнинг изидан биқиниб келишарди.

«Тунги овчилар» қимматбаҳо буюм илинжида гоҳ у, гоҳ бу хонага тумшуқларини тиқдилар. Ниҳоят уларнинг қўлига япон магнитафони илинади.

Уй эгаси тиқирлаган товушдан уйғониб кетади. Киши билмас ўғриларни кузата бошлади. Юрагига ғулғула тушган олғирлар жуфтакни ростлаш пайида бўладилар. Ака-укалар остона хатлаганларида орқаларидан кузатиб келаётган уй эгасини кўриб қоладилар. Фош бўлиш хавфи туғилади. Қотиллар бўри галасидек Ҳамидуллага ташланиб уст-ма-уст пичоқ урадилар. Қотиллик изини йўқотиш учун мурдани кўчага чиқариб ташлайдилар.

Жиноий гуруҳ ҳибсга олинди. Улар қилмишларига яраша суд олдида жавоб беришади.

Араббой МАВЛОНОВ,
Андижон вилояти ички ишлар бошқармаси тергов бўлими бошлиғининг ўринбосари.

Ҳунари бор киши хор бўлмайди. Унга ҳамма жойда иш ҳам, нон ҳам топилади. Шунинг учун «Ҳунар, ҳунардан унар», дейди доно халқимиз. Жиззах вилоятининг Пахтакор районидаги 2-ҳунар-техника билим юртида бичувчи ва тикувчилар, тарбиячилар, ҳисобчилар тайёрланади.

СУРАТДА: тикув гуруҳи талабаларидан (чапдан) Шаҳло Хўжамуродова, Дилафрўз Сафарова ва Катя Томошникова.

Қ. УМАРАЛИЕВ олган сурат

АЛОМАТЛАР

- **Кун булутланиб турганда чумчуқлар дарахтлар шохида тўда бўлиб, ҳурпайганча жим ўтиришади. Бироз вақт ўтгач, улар ерга битта-битта туша бошлашади, дон излагандек тупроқни титкилашади. Ҳаммаси шу зайлда ерга тушишади. Сўнгра бирор шарпани сезгандек ҳадиксираган ҳолда гурр этиб яна шохга қўнишади. Бу ёғингарчилик бўлишига ишора.**
- **Қор ёғаяпти ёки ҳавода туман. Чумчуқлар чор тарафдаги дарахтларга тарқалиб, завқ билан чирқиллай бошлашади. Бу тез орада қор ёғишдан тўхтаб, ҳаво очилиб кетишидан дарак беради.**
- **Қишнинг илиқ кунларида олақарға, чумчуқ, майна каби қушлар ариқ ёки кўлмак сувда чўмилишганини кузатгандирсиз. Бунинг ҳам сири бор: кўп ўтмасдан ҳаво ўзгариб, ёғингарчилик бўлишини кутинг.**
- **Тажрибали чўпонларнинг бир одати бор: агар қўйлари бош кўтармасдан ўтлашни давом эттирса, уларни қўрага ҳайдайдилар. Чунки ёғингарчилик бўлади.**

Бош муҳаррир ўринбосари М. ҚАЮМОВ.

Газета таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Х. РАҲМАТИЛЛАЕВ, Т. ҚЎШАЕВ, Н. ЁҚУБОВ (бош муҳаррир), С. САИДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, Т. СОЛИЕВ, Р. ТУРСУНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, М. АБДУРАҲМОНОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Узплодовошчвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари— 32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.00 Буюртма Г—09.